

Hisar Okulları

İkinci Yüzyılın Eşiğinde Gençlik ve Toplumsal Değerler

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılının eşiğinde olduğumuz bu dönemde, Hisar Okulları **İnsan ve Toplum Araştırmaları Merkezimizin** öncülüğünde, **Konda Araştırma Şirketi** iş birliğinde yürütülen, **"İkinci Yüzyılın Eşiğinde Toplumsal Değerler ve Gençlik"** Araştırmasını ülkemize armağan etmekten mutluluk duyuyoruz.

Eğitim, bilim, gençlik, değerler ve gelecek kavramlarının değerlendirilmesine odaklanan araştırma, aynı zamanda toplumsal yaşam, insan hakları ve hukuk ile ilgili çeşitli bulguları da kapsamaktadır.

Araştırmada emeği geçen Hisar Okulları İnsan ve Toplum Araştırmaları Merkezimize, Konda araştırmacılarına ve akademik danışmanımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Hisar Okulları
Mehmet Şirin, İnsan ve Toplum Araştırmaları
Merkezi Koordinatörü

Konda Araştırma ve Danışmanlık
Aydın Erdem, Genel Müdür
Dr. Baran Alp Uncu, Araştırmacı

Akademik Danışman
Prof. Dr. Demet Lüküslü, Akademisyen

Giriş

Gençler, toplumun en ilgi çeken, en çok merak uyandıran kesimlerin başında geliyor. Bunun başlıca nedeni gençlerin toplumda “yeni” olanı temsil ettiğinin düşünülmesi ve kendilerine toplumun dönüşümünde ve geleceğinde belirleyici roller atfedilmesi. Bu ön kabullerin belirli oranda geçerliliği olsa da gençlerle ilgili olarak akılda tutulması gereken bazı önemli hususlar bulunuyor. İlk olarak, gençliğin kimleri kapsadığına dair evrensel bir tanım bulunmuyor. Aksine, gençlik kavramının tanımı ve içeriği zamanda ve mekânda değişiklik gösteriyor. Örneğin OECD, Uluslararası İş Örgütü (ILO), Avrupa Komisyonu gibi kuruluşlar gençleri 15-29 yaş aralığında tanımlarken Birleşmiş Milletler gençlik kategorisinin sınırlarını 15-24 aralığı olarak belirlemiş durumda. Ülkelerin de gençliğe dair birbirinden farklı tanımlamaları da bulunuyor. Aynı “çocukluk” ve “yetişkinlik” gibi gençlik kavramı da yaşanan toplumsal dönüşümlere bağlı olarak değişim gösteriyor. Diğer bir deyişle, gençlik ekonomik, siyasi ve sosyal/kültürel etkenlere bağlı olarak tarih boyunca ve toplumlar arasında değişiklik gösteren sosyolojik bir olgu. **Özetle, “yeni”nin taşıyıcısı olarak görülen gençlik, zaman ve mekâna göre değişiklik gösteren bir kavram.**

İstekleri benzeşse de gençler, kendi içerisinde oldukça çeşitli ve birçok farklılığı barındırıyor. Gençlikten homojen bir bütünmüş gibi bahsetmek mümkün değil. Aynı toplumların geneli için geçerli olduğu gibi gençlik de toplumsal cinsiyet, sınıf, etnisite, din gibi farkı toplumsal ve ekonomik kategorilerden oluşuyor ve içerisinde birçok farklılığı barındırıyor. Bu farklılıklar, gençleri oldukça yüksek oranda çeşitlilik içeren bir toplumsal grup haline getiriyor. Bunun yanı sıra, farklılıklar aynı zamanda gençlerin arasında hizmetlere ve kaynaklara erişiminde eşitsizliklere yol açıyor, hayat şanslarının eşit ve adil dağılmasının önüne geçiyor. Kendini hem çok-çeşitlilik hem de eşitsizlikler olarak gösteren sosyal, ekonomik ve siyasi farklılıklar gençlerin birden fazla farklı görüş, yaklaşım, amaç, ihtiyaç ve talebin olmasıyla sonuçlanıyor.

Gençler toplumdandır, toplum da gençlerden bağımsız değil. Gençlerin düşünce, yaklaşım ve pratikleri “yeni” birçok unsuru içerse de içinde yaşadıkları toplumdan tamamen farklılaştıkları söylenemez. Keza gençler içerisinde toplumun geneliyle beraber aynı siyasi, ekonomik ve sosyal şartlar altında yaşıyor. Toplumun genelindeki mevcut düşünce, değer, pratik ve yaklaşımlardan etkileniyorlar. Bunların bir kısmını olduğu gibi sahipleniyorlar, bir kısmını farklı anlamlar yükleyerek yeniden üretiyorlar. Diğer bir deyişle, gençlik yeni olduğu kadar mevcudu da içselleştirmekte ve taşımakta. Özetle gençlik ve toplumun geri kalanı arasında hem kopuş/farklılaşma/çatışma hem de devamlılıklardan oluşan bir ilişki bulunuyor.

Araştırmanın İki Ayağı

Bu araştırmada, hızlı bir dönüşüm içerisinde olan Türkiye’de gençlerin değerler üzerine düşünce ve algıları inceleniyor. Araştırmanın iki temel ayağı bulunuyor. İlk olarak, gençlerin temel bazı toplumsal değerler konusunda düşünce ve algılarının anlaşılması ve gençlerin hem Türkiye geneliyle hem de kendi içerisindeki benzerlik ve farklılıklarının ortaya konulması hedefleniyor. Araştırmanın ikinci ayağını ise gençlerin bir tam yüzyılı arkasında bırakan Cumhuriyetin temelini oluşturan değerlere yaklaşımlarını görmek oluşturuyor. Buna bağlı olarak, gençlerin Cumhuriyetin bugüne kadarki bakiyesi ve geleceği hakkındaki algı, görüş ve beklentileri irdeleniyor.

Toplumun da, gençlerin de değişimi metropolden başlıyor. Gençlerin Türkiye geneliyle olan genel bazı benzerlik ve farklılıklarına göz atmak gençlerin kimlerden oluştuğunu, hangi bazı temel özellikleri paylaştıklarını anlamak bakımından önem taşıyor. Türkiye genelinde artan düzeydeki kentleşme ve eğitilmiş olma eğilimi gençler arasında daha yoğun ve hızlı biçimde seyrediyor. Genel olarak kentler- özellikle de metropoller- insan, ürün, fikir ve finans akışkanlıklarının yüksek olduğu, farklı kimliklerin daha sık ve yoğun biçimde birbiriyle temas ettiği, çeşitlilik kadar eşitsizliklerin de yüksek seviyelerde bulunduğu, geleneksel ilişki ve pratiklerin tamamen ortadan kalkması da dönüştüğü ve bireyselleşme eğilimlerinin güçlendiği mekânlar. Çocukluktan itibaren metropol ve kent hayatının içerisinde yer almanın, kent hayatının dinamikleri eşliğinde sosyalleşmenin ve toplumsal hayata katılımın kişilerin algı ve düşüncelerini doğrudan etkilediğini varsayabiliriz. Bu ön kabulden hareketle Türkiye’de gençlerin sadece yaşama yeri olarak değil büyüme yeri olarak da kentleştiği görülüyor. Her 3 gencin yaklaşık 2’si - yüzde 65’i - kentlerde veya metropolde büyümüş. Türkiye genelindeyse bu oran yüzde 53 seviyesinde. Çocukluk ve gençlik yıllarını yukarıda sayılan dinamiklerin daha da yoğun olduğu metropollerde geçirerek büyüyen gençlerin oranı 3’te 1.

Gençlerin kendisi de aileleri de -nicel olarak- daha eğitilmiş. Gençler, aynı zamanda Türkiye geneline göre daha eğitilmiş bir görünüme sahip. Eğitim alanında hem okunan yıl sayısı hem de okul sayıları ve okul kontenjanları bakımından görülen nicel artış Türkiye genelinin eğitim durumuna yansıyor ve genel nüfusu giderek eğitilmiş hâle geliyor. Türkiye geneliyle karşılaştırıldığında gençlerin eğitim seviyesinin Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülüyor. Lise mezunu olanlar gençlerde yüzde 49 oranında, Türkiye genelindeyse yüzde 37. Bu gençlerin bir kısmı hâlihazırda üniversite öğrencisi ve eğitim hayatına devam ediyor. Üniversite mezunlarının oranı da Türkiye genelindekinin üzerinde. Diğer yandan, Türkiye genelindeki eğitim durumunda yaşanan niceliksel artış gençlerin daha eğitilmiş ailelerden gelmelerine yol açıyor. Gençlerin yüzde 14’ünün annesi, yüzde 22’sinin babası üniversite mezunu. Türkiye genelinde bu oranlar sırasıyla yüzde 5 ve yüzde 14. Ailelerinin daha eğitilmiş olmalarının gençlerin kültürel sermayelerinin artmasına katkı yaptığı düşünülebilir.

Gençler: Eğitim ve Sosyal Medya

Gençler daha eğitilmiş ama beşte biri de ne işte ne de okulda. Çalışma durumuna göre gençler Türkiye genelinden daha farklı bir görüntüye sahip. Öncelikli olarak yaşa bağlı olarak emekli olanlar kategorisine ait kimse bulunmazken Türkiye genelinde yüzde 22 gibi yüksek bir oranda olan ev kadınlarının gençlerdeki oranı yüzde 7'ye geriliyor. Bununla birlikte, farklı işlerde çalışanların oranı da Türkiye ortalamasının gerisinde. Öte yandan, işsizlik gençler arasında önemli oranda ve araştırmanın bulgularına göre Türkiye genelinin yaklaşık 1,5 kat üzerinde. Her 5 gençten 1'i "ne işte ne okulda" olarak tanımlanan durumda.

Gençlerde sekülerleşme eğilimi daha yüksek. Gençlerin Türkiye geneline göre farklılık gösterdiği bir konu da dinle kurdukları ilişki. "Dindar" veya "sofu" olduğunu söyleyenler Türkiye genelinde nüfusun yarıdan fazlasını oluşturuyor. Gençlerdeyse "dindar" olduğunu söyleyenler 3'te 1 oranına geriliyor. Kendini "sofu" olarak tanımlayanlar yüzde 3 gibi çok düşük bir oranda. Sadece "inançlı" olduğunu söyleyen gençlerin oranı yüzde 52. Kendilerini "inançsız" ve "ateist" olarak tanımlayanlar Türkiye genelinde düşük oranlardayken gençlerde toplamda yüzde 11 civarında. Özetle, gençlerde sekülerleşme eğilimleri daha güçlü olduğu söylenebilir. Bunu toplumsal kimlik kaynaklarına dair sonuçlardan da okumak mümkün. Kişilerin en önem verdikleri kimlik kaynakları arasında "dinim/mezhebim" diyenlerin oranı gençler arasında hâlâ en fazla olsa da Türkiye geneliyle karşılaştırıldığında farklı biçimde daha düşük. Buna karşılık toplumsal cinsiyet, sınıf ve -az farkla da olsa- etnik kimlik gençlerin Türkiye geneline göre daha fazla önem verdikleri kimlikleri.

Gençler sosyal medyayı hem daha fazla hem de daha çeşitli amaçlarla kullanıyor. Gençlerin neredeyse tamamı sosyal medya kullanıcısı. Bu oran Türkiye genelinde de yüzde 93 ve gençlerdeki kadar olmasa da oldukça yüksek. Ancak gençlerin sosyal medya ile kurdukları ilişkinin daha sık, yoğun ve çeşitlilik içeren biçimlerde olduğunu söyleyebiliriz. Bunun göstergelerinden biri haber edinme mecraları arasındaki farklılıklar. Türkiye genelinde yaklaşık her 3 kişiden 2'si haberleri konvansiyonel mecra olarak sayılabilecek televizyondan takip ediyor. Gençlerdeyse her 3 kişiden sadece 1'i haberleri televizyondaki haber kanalları ve haber programlarından takip ettiğini söylüyor. Genelde haberleri takip etmediğini ifade eden yüzde 12 oranında genç bir kenara konulduğunda geriye kalan yüzde 52 civarında gencin internet ve sosyal medyayı haber edinme amaçlı da kullandığını düşünebiliriz. Sosyal medya mecra tercihleri Türkiye geneliyle gençler arasındaki sosyal medya kullanımındaki farklılıklardan bir tanesine işaret ediyor. Gençlerin en çok kullandığı mecralar sırasıyla Whatsapp, Instagram, YouTube, Twitter ve TikTok. Özellikle Twitter ve Twitch kullanımı Türkiye ortalamasının 2 katı. Benzer durumun tam tersi ise Facebook kullanımında görülüyor. Facebook'un Türkiye genelindeki kullanım oranı gençlerin kullanım oranının iki katı.

Gençler ve Değerler

Gençler kent pratikleri ile ilişkili toplumsal değerlere daha fazla önem verirken geleneksellik ve muhafazakârla ilgili değerleri daha az önemsiyor. Gençlerin toplumsal değerler hakkındaki algı ve düşüncelerinde Türkiye geneline göre bazı farklar bulunuyor. Belli başlı toplumsal değerler arasında gençler en çok “dürüstlük”, “eşitlikçilik” ve “insan haklarını savunmak” değerlerine önem veriyor. Bunlar arasında “eşitlikçilik” ve “insan haklarına saygı” Türkiye ortalamasının üzerinde belirtiliyor. “Dürüstlük” ise Türkiye genelinin farklı biçimde altında. Türkiye geneline göre gençlerin “hoşgörü ve tolerans”, “çalışkanlık” ve “bireysellik” gibi bir tarafıyla kent hayatına dair gereksinim ve şartları daha çok ilgilendiren değerlere önem vermesi dikkat çekiyor. Bu değerleri belirtme oranları Türkiye genelinin az farkla da olsa üzerinde. Öte yandan, “misafirperverlik”, “gelenekselcilik” ve “yerlilik/millilik” gibi daha geleneksel ve muhafazakâr unsurlar taşıyan değerler ise Türkiye ortalamasının altında kalıyor.

Hem toplumun hem de gençlerin “Cumhuriyet” ile ilişkilendirdiği ilk şey “Atatürk”. Gençlerin zihnindeki Cumhuriyet imgesiye Türkiye geneliniyle oldukça benzer. Açık uçlu olarak sorulan “Cumhuriyet denildiğinde aklınıza ilk gelen kelime nedir?” sorusuna verilen yanıtların yüzde 40’ı “Atatürk”. Türkiye genelinde “Atatürk” cevabı yine ilk sırada yer alıyor ancak az bir puan farkıyla gençlerden aşağıda bulunuyor. “Cumhuriyet” denildiğinde gençlerde ilk çağırışım yapan kelimenin en yüksek oranla “Atatürk” olması, gençler arasında Cumhuriyetin kurucu önderinin Cumhuriyet kazanımlarıyla ve değerleriyle özdeşleştirildiğinin, dahası “Atatürk”ün bir nevi çatı kavram hâline geldiğinin bir göstergesi olarak düşünülebilir. İstatistiki olarak önemli olmayan, dolayısıyla göz ardı edilebilecek bazı ufak farklılıklar dışında genel hatlarıyla “Cumhuriyet” denildiğinde hem gençlerin hem de Türkiye genelinin aklına “Atatürk”ten sonra sırasıyla “özgürlük”, “vatan/millet/halk/egemenlik”, “laiklik” ve “bağımsızlık” geliyor. Seçenekler sunularak sorulan “Cumhuriyetin en önemli 2 değeri nedir?” sorusuna verilen yanıtlar arasındaysa sırasıyla “bağımsızlık”, “laiklik” ve “özgürlükçülük” öne çıkıyor. Bunları “kadın-erkek eşitliği”, “çağdaşlaşma” ve “eşitlik” izliyor. Türkiye genelinde de benzer bir sıralama bulunuyor.

Gençler ve Değerler

Genç kadınlar genç erkeklere göre “Atatürk”ü daha fazla anıyor ve Cumhuriyetin değerlerinden olan “özgürlük”ü daha fazla önemsiyor. Gençler içerisinde cumhuriyetin değerlerine verilen önem sıralamasında bazı ayrımlardan söz etmek mümkün. Mesela genç kadınlar, “Atatürk”ü genç erkeklere göre daha fazla belirtiyor. “Özgürlük” genç kadınların aklına gelen ikinci kelime oluyor ve genç erkeklere göre genç kadınlar tarafından farklı biçimde daha fazla belirtiliyor. Genç kadınların Cumhuriyet’i özgürlükle daha çok eşleştirmelerinin nedenlerinden biri olarak kadınların toplumsal hayata katılımı, eğitim ve diğer alanlarda var olabilmeleri gibi Cumhuriyet kazanımlarının etkisi düşünülebilir. Genç kadınlar açık uçlu soruya verdikleriyle tutarlı biçimde “özgürlükçülük” değerinin altını yüksek oranlarda ve genç erkeklere göre daha fazla çiziyor. “Kadın-erkek eşitliği” seçeneğini de her 4 genç kadından 1’i Cumhuriyet’in en önemli değerleri arasında sayıyor ve genç erkeklerden 10 puan farkla yukarıda bu seçeneği belirtiyor. “Bağımsızlık”, “çağdaşlaşma”, “eşitlik” ve “bilimsellik” cevaplarında genç kadınlar ve genç erkeklerin tercihleri benzer.

Gençler “laiklik” ilkesini oldukça önemsiyor ve bu ilkenin yeterince pratiğe dökülmediğine inanıyor. Gençler tarafından öncelikli bulunan ve bugüne kadar hayata geçtiği söylenen değerleri karşılaştırdığımızda aradaki en büyük farkın “laiklik” üzerine olduğu görülüyor. Hatırlarsak, gençlerin yüzde 34’ü laikliği en önemli Cumhuriyet değeri olarak görürken laiklik değerinin toplumsal ve siyasal alanda tam anlamıyla hayata geçirildiğini söyleyenlerin oranı yüzde 19. Benzer farklar “bağımsızlık”, “özgürlükçülük” ve “eşitlik” değerleri için de geçerli.

Hem Türkiye genelinde hem gençler özelinde her 5 kişiden sadece 1’i “özgürlükçülük” değerinin hayata geçtiğini düşünüyor. Bugüne kadar Türkiye’de Cumhuriyet değerlerinden hangilerinin hayata geçirildiği sorulduğunda gençlerin cevapları sırasıyla “bağımsızlık”, “özgürlükçülük”, “kadın-erkek eşitliği” ve “çağdaşlaşma” oluyor. Diğer yandan, ikinci en çok pratiğe dökülen Cumhuriyet değeri olduğu söylene de hem Türkiye genelinde hem gençler özelinde her 5 kişiden sadece 1’i “özgürlükçülük” değerinin hayata geçtiğini düşünüyor. “Eşitlik”, “kadın-erkek eşitliği” ve “devletin bekası” gibi değerlerin oranlarıysa gençler arasında Türkiye ortalamasının az farkla da olsa altında kalıyor. En büyük oransal fark “laiklik” cevabında ve gençler Türkiye geneline göre laikliğin daha az hayata geçtiğini düşünüyor

Gençler: Eğitim, Bilim ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Gençler eğitim, bilimin kullanımı, toplumsal cinsiyet eşitliği, ifade özgürlüğü gibi konularda geline noktanın memnun değil. Gençlik ve değerler üzerine yapılan bu araştırmada, gençlerin hayatını doğrudan etkileyen aynı zamanda Cumhuriyet değerleriyle ilintili olan toplumsal hayatın çeşitli alanlarındaki somut olay ve gelişmeler hakkında sorular da yöneltildi. Bunun sonucunda eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği, bilimin kullanımı, ifade özgürlüğü gibi konularda geline nokta hakkında gençlerin genellikle karamsar ve olumsuz görüşlere sahip olduğu gözleniyor.

Her 10 gençten 7'si Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitim sağlanmadığını düşünüyor. Eğitim, gençlerin en fazla sorunlu bulunduğu alanlar arasında bulunuyor. Türkiye'de "çağdaş" ve "iyi" bir eğitim sağlandığını düşünenlerin oranı Türkiye genelinde yüzde 17 gibi düşük oranda; bu oran gençler arasında iyice geriliyor ve yüzde 12'ye iniyor. Gençler arasında her 10 kişiden 7'si Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitim sağlanmadığını düşüncesinde. Eğitim olanak ve kurumlarının yoğunlaştığı metropollerde ise Türkiye'deki eğitimi "iyi" ve "çağdaş" bulmayanların oranı yüzde 76'ya kadar çıkıyor. Büyük çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğu 15-24 yaş aralığındaki gençlerde Türkiye'deki eğitimden memnuniyetsizlik oranı yüzde 71. Gençlerin gelir seviyesi arttıkça Türkiye'deki eğitimden memnuniyet seviyesi de düşüyor. Bunun olası nedenlerinden bir tanesi eğitimin Türkiye'de yukarı doğru toplumsal hareketliliğin en önde gelen araçlarından biri olmaya devam etmesi. Gelir seviyesi daha düşük kesimlerden gençlerin eğitim kalitesiyle ilgili daha iyimser olmalarının bir nedeni eğitimi hayat şartlarını iyileştirmenin, toplumsal hiyerarşi içerisinde sınıfsal konum ve statülerini "yukarıya" doğru çıkarmalarının yolu olarak eğitimi görmeleri ve mevcut eğitim koşullarını da bunun için yeterli görmeleri olabilir. Öte yandan, bahsi geçen bu olasılığa rağmen en alt gelir seviyesinde yer alan gençlerin yüzde 55'nin yine de Türkiye'de sağlanan eğitimden memnun olmadığı görülüyor.

Gençler, Türkiye'de bilime verilen önem konusunda görece daha az. Gençlerde "Türkiye'de bilime önem verilmektedir" ifadesinin yanlış olduğunu düşünenlerin oranı ifadeyi doğru bulanların oranından daha fazla. Yine de eğitim konusundaki kadar olumsuz bir algının olmadığı söylenebilir. Öğrencilerin daha fazla olduğu 15-24 yaş aralığında ve hayat tarzını modern olarak tarif eden gençlerde Türkiye'de bilime yeterince önem verilmediği fikri ağır basıyor.

Gençler, kadın-erkek eşitliğinin yeterli seviyede olmadığı görüşünde. Gençlerin olumsuz düşüncelere sahip olduğu bir başka konu ise toplumsal cinsiyet eşitsizliği. Her 10 gençten 4'ü, genç kadınların ise yarısı kadınların erkeklerle eşit imkanlara sahip olmadığını düşünüyor. Gençlerin yüzde 43'üne göre kadınlar erkeklerle eşit imkanlara sahip değil. Bu oran genç kadınlarda yüzde 50'ye varıyor.

Yönetici Özeti

Yaş ortalaması arttıkça gelecekte daha iyi şartlara sahip olacağını düşünen gençler azalıyor. Gelecek ile ilgili olarak gençler kendi bireysel hayatları hakkında biraz daha umutlu bir görüntü veriyor. Gençlerin yüzde 36'sı kendinin gelecekte daha iyi şartlara sahip olacağını düşünüyor. Yine de yüzde 39 ile daha fazla oranda genç aksini düşünüyor; yaklaşık 4'te 1'inin de fikri yok. Henüz eğitimine devam edenlerin yoğunlukta olduğu 15-24 yaş aralığında daha iyi şartlara sahip olacağını söyleyenlerin oranı yüzde 39 ve olmayacağını söyleyenlerden az bir farkla da olsa yukarıda. Eğitimin tamamlayıp kendi hayatlarını kuran veya kurmaya çalışanların ağırlıklı olduğu 25-29 yaş grubunda ise umut içeren görüşler düşüşe geçiyor. Beklenildiği üzere, gençlerin gelir seviyesi arttıkça, gelecekte hayat şartlarının daha iyi olacağını düşünenlerin oranı da artıyor. En alt gelir dilimindeki gençlerin yüzde 24'ü gelecekte hayat şartlarının daha iyi olacağını düşünürken bu oran gelir seviyesi arttıkça belirgin bir şekilde yükseliyor ve en üst gelir diliminde yüzde 41'e kadar ulaşıyor. Gelir seviyesinin artmasıyla beraber maddi anlamda kapasitelerin arttığı, hayat şanslarının (*life chances*) fazlalaştığını ve bunlara bağlı olarak gelecek hakkında kendi koşullarını iyileştirme veya aynı seviyede tutma yönünde beklentilerin kuvvetlendiğini varsayabiliriz. Benzer bir durum, genç kadınlar ve genç erkekler arasında da bulunuyor. İş bulma ve çalışma imkanlarına erişimleri daha az olan genç kadınlar gelecekteki hayat şartları hakkında daha karamsarlar.

Gençler, toplumsal hayatın geleceği hakkında kendi geleceklerine göre daha umutsuz. Genel toplumsal hayatın geleceği hakkındaysa daha umutsuz görüşler ortaya konuyor. Gençlerin yüzde 23'ü ülkenin eğitim, sağlık ve demokrasi gibi temel konularda gelecekte daha iyi bir yerde olacağını, yüzde 47'siyse olmayacağını düşünüyor.

Gençlerin yarısı imkanı olsa yurtdışında yaşamak istediğini belirtiyor. Ortaya çıkan çarpıcı sonuçlardan biri gençlerin yüzde 56'sının imkanı olduğu takdirde yurtdışında yaşamak istiyor oluşu. 15-24 yaş aralığında bu oran yüzde 60'a ulaşıyor. Modern gençlerin yüzde 62'si, Geleneksel Muhafazakârların da yüzde 50'si bu görüşte.

Ekonomik koşullar gençleri de etkiliyor ve gençlerin "güçlü ekonomi" isteğini artırıyor. Cumhuriyetin 2. Yüzyılında en önem verilmesi gereken konu olarak "güçlü ekonomi" öne çıkıyor. İçinde yaşanan ekonomik koşullar, gençlerin büyük çoğunluğunun bu cevabı vermesinin nedenlerinden biri olabilir. En çok verilen sonraki diğer iki cevap sırasıyla "adaletin sağlanması" ve "dünya çapında eğitim" oluyor. "Toplumsal cinsiyet eşitliği" ve "çevrenin korunması" cevaplarındaki düşük oranlarda güncel meselelerin öncelikleri belirliyor oluşuyla açıklanabilir.

Özetle, araştırmanın bulguları gençlerin Cumhuriyet değerlerine sahip çıktığını ancak bu değerlerin yeterince toplumsal hayata yansımadağı görüşünde olduğuna işaret ediyor. Kendi hayatlarını ve geleceklerini doğrudan ilgilendiren alanlarda bugüne kadar yapılanları yeterli görmüyorlar. Bu da gelecek konusunda endişeli ve karamsar olmalarına yol açıyor.

Özetle....

Araştırmanın bulguları gençlerin Cumhuriyet değerlerine sahip çıktığını ancak bu değerlerin yeterince toplumsal hayata yansımadağı görüşünde olduğuna işaret ediyor. Kendi hayatlarını ve geleceklerini doğrudan ilgilendiren alanlarda bugüne kadar yapılanları yeterli görmüyorlar. Bu da gelecek konusunda endişeli ve karamsar olmalarına yol açıyor.

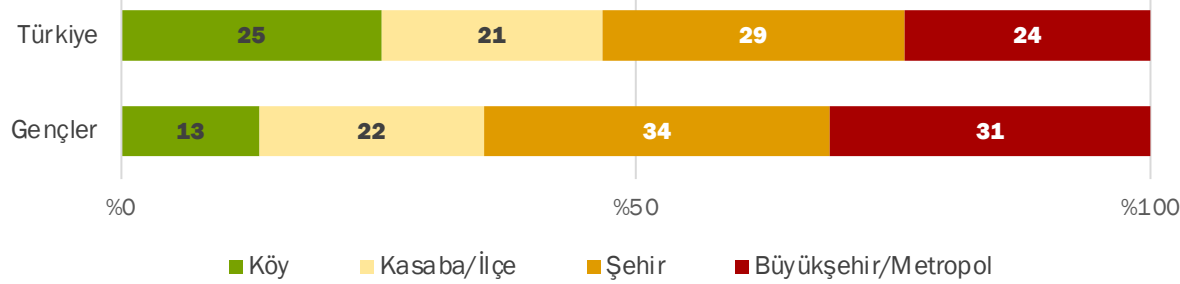
- Bu raporun dayanağı olan araştırmalar, Hisar Okulları için, KONDA Araştırma ve Danışmanlık A.Ş. tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Araştırmanın saha çalışması 2-3 Mart 2024 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler KONDA Aracılı Paneli'ne dahil olmayı kabul etmiş kişilerle telefon araması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Panelistler panel sistemimize gönüllü olarak katılmışlardır. Veri toplanırken yaş ve cinsiyet kotası uygulanmıştır.
- Araştırma, Türkiye'nin 15 yaş üstü yetişkin nüfusunu temsil edecek deneklerin tercihlerindeki eğilim ve değişimleri belirlemek ve izlemek için tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularının hata payı, yüzde 95 güven aralığında +/- 1,7, yüzde 99 güven aralığında yüzde +/- 2,3'dür.
- Örneklem, ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) verilerine dayalı mahalle ve köylerin nüfus büyüklükleri ve eğitim seviyeleri verileri ile 24 Haziran 2018 Genel seçimlerinin mahalle ve köy sonuçları katmanlandırılarak hazırlanmıştır. Yerleşim yerleri önce kırsal/kent/metropol olarak ayrıştırılmış ve 12 bölge esas alınarak örneklem tespit edilmiştir.
- Araştırma kapsamında, 78 ilin 1510 mahalle ve köyde yaşayan, 930'u 15-29 yaş aralığında olmak üzere 3147 kişiyle görüşülmüştür.

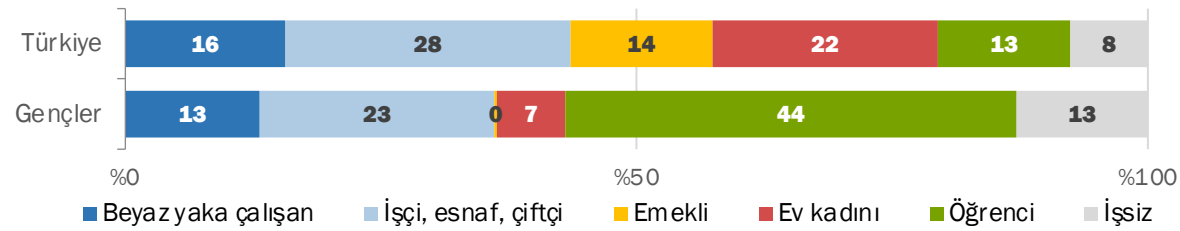
Gençler - Genel Durum

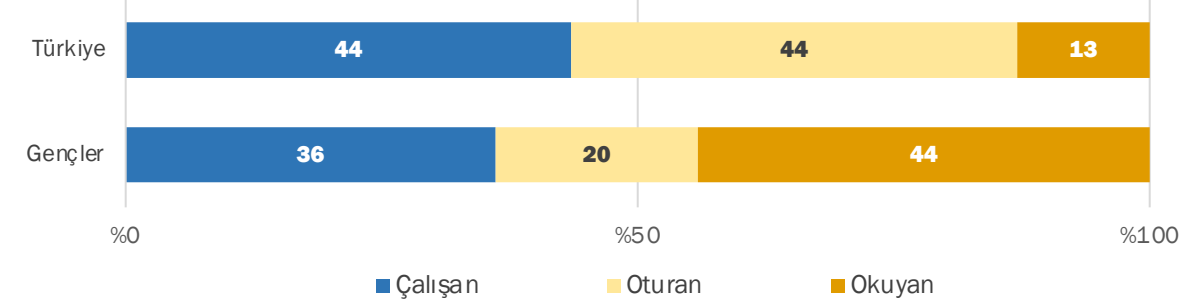
Nerede büyüdünüz?

Çalışma Durumu (Gruplanmış)

Çalışma Durumu (Çalışan-Oturan-Okuyan)

- Gençler, Türkiye geneline göre daha kentli bir profile sahip. Genel olarak eğitim ve iş olanaklarının fazlaştığı, çeşitliliğin olduğu, geleneksel yapı ve pratiklerin dönüştüğü, bireyselleşme eğilimlerinin arttığı kentlerde ve metropollerde büyümüş olan gençlerin oranı 3'te 2.

- Gençlerde öğrencilerin ve işsizlerin oranı Türkiye genelinin üzerinde.

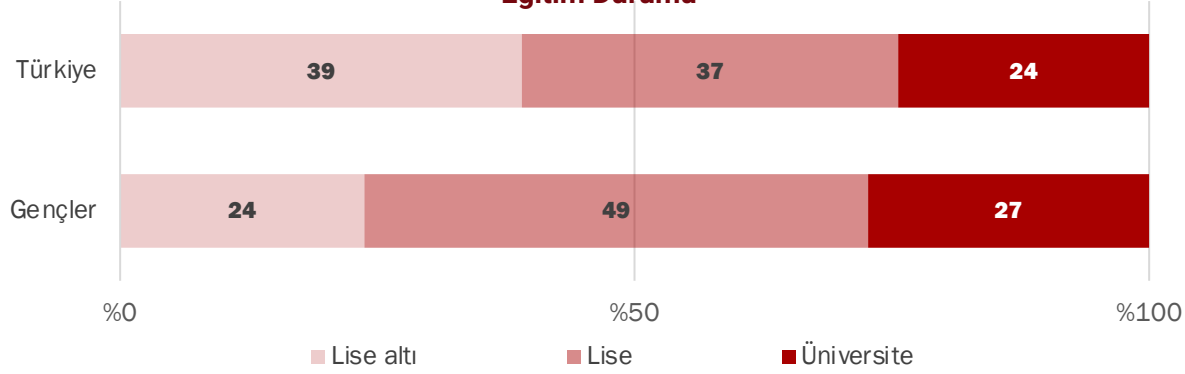
- Gençlerin 3'te 1'inden fazlası çalışıyor, her 5 gençten 1'i ne işte ne de okulda, yüzde 44'ü ise eğitimde.

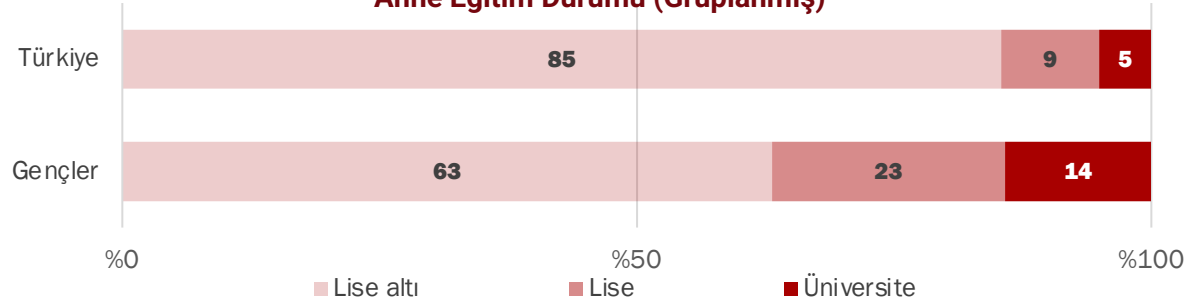
Gençler - Genel Durum

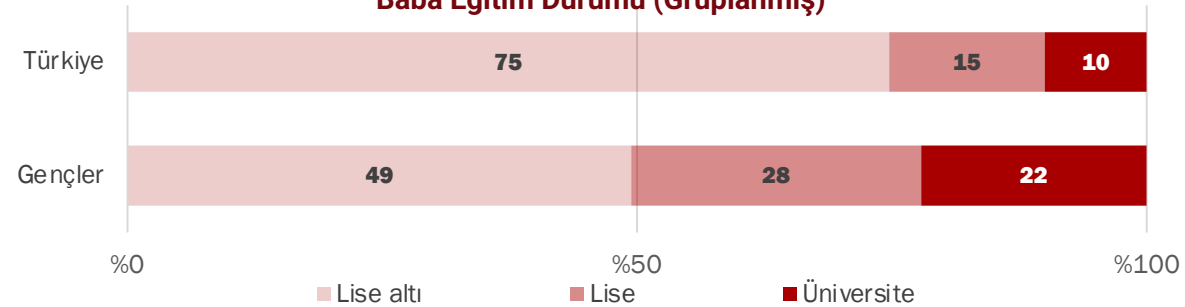
Eğitim Durumu

Anne Eğitim Durumu (Gruplanmış)

Baba Eğitim Durumu (Gruplanmış)

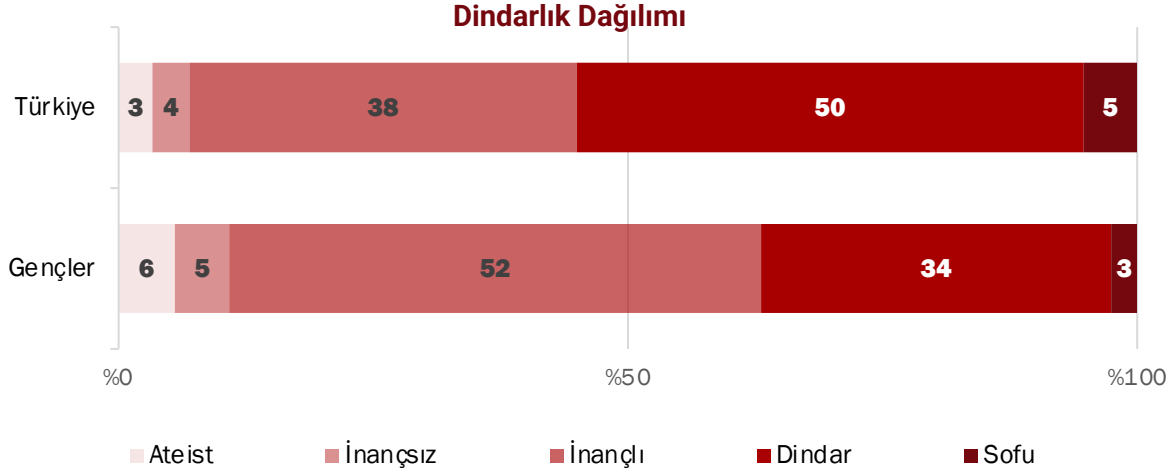
- Gençler Türkiye geneline göre daha eğitilmiş, eğitime katılım yıldan yıla artıyor. Bunu sağlayan şey eğitim imkanlarına erişimin nicel olarak artması.

- Gençler, Türkiye geneliyle karşılaştırıldığında daha eğitilmiş anne ve babalara sahip.

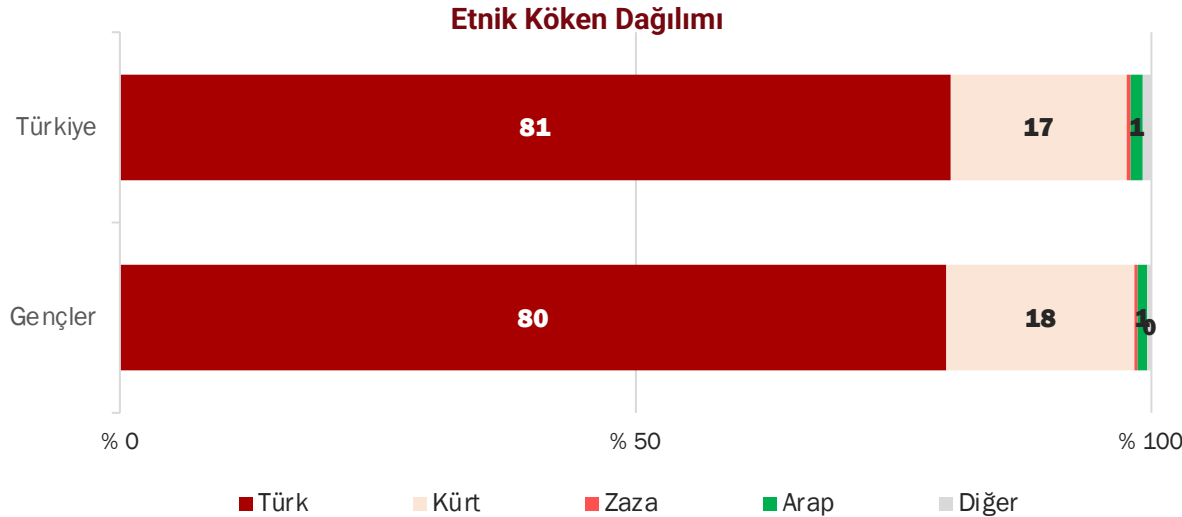
- Gençlerin yüzde 22'sinin babası, yüzde 14'ünün annesi üniversite mezunu.

Gençler - Genel Durum

- Gençlerin dindarlık seviyesi Türkiye geneline göre daha düşük seviyede.
- Türkiye genelinin yarısı "dindarım" derken gençlerde bu oran yüzde 34.
- Ateist ve inançsızların oranı Türkiye genelinde yüzde 7 iken bu oran gençlerde yüzde 11.

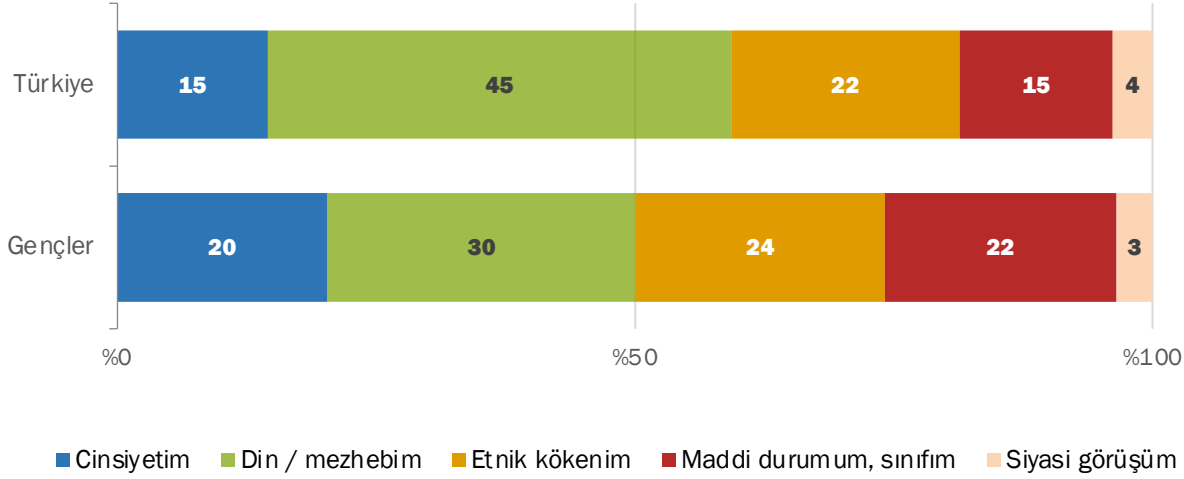
- Gençlerin etnik kökene göre dağılımı Türkiye geneliyle benzer.

Kimlik

Sizin için hangi kimliğiniz en ÖNEMLİDİR?

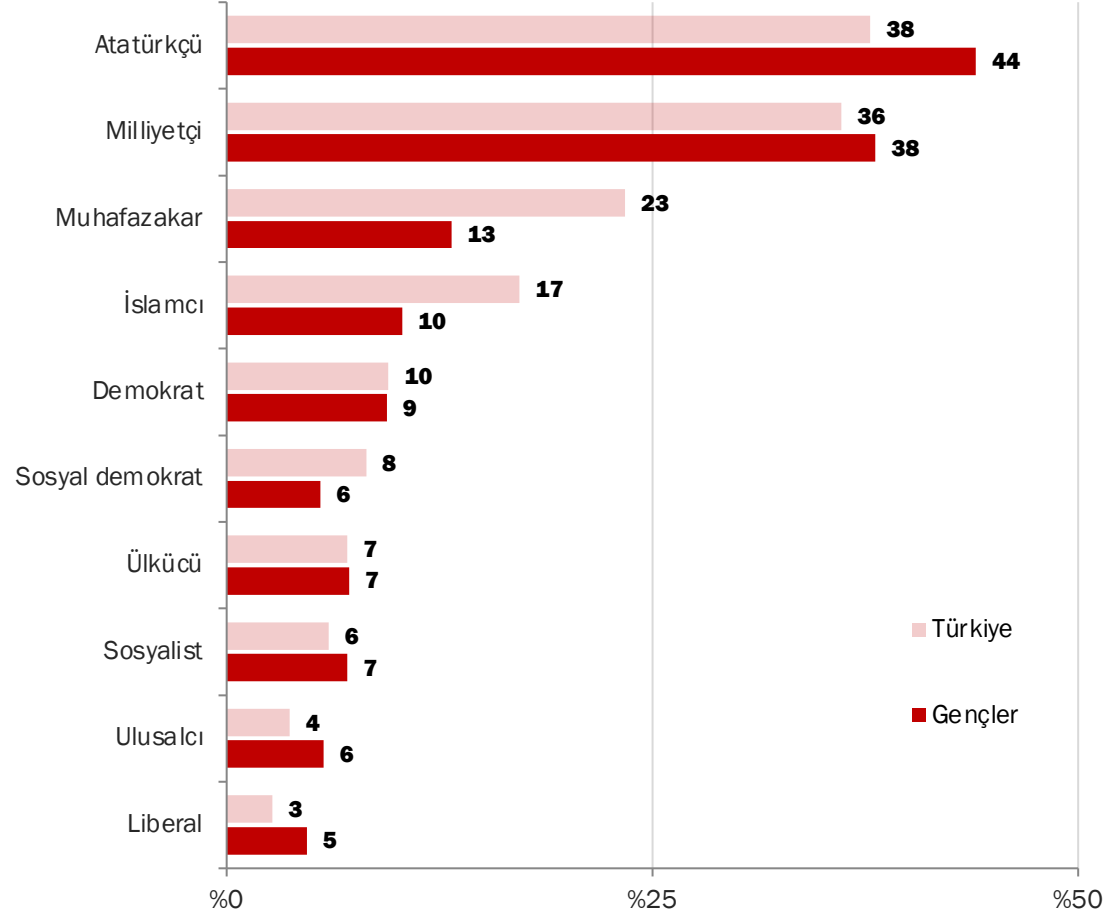
- Gençlerde cinsiyetini, etnik kökenini ve maddi durumunu/sınıfını kimliğinin en önemli kaynağı olarak görenlerin oranları Türkiye genelindekilerine göre daha fazla.
- Tüm Türkiye toplumunda din/mezhep kimliğini önemli görenlerin oranı yüzde 45 iken bu oran gençlerde yüzde 30'a düşüyor.
- Bu kimlik unsurunu sahiplenme oranı gençlerde düşmüş olsa bile yine de en çok sahiplenilen kimlik unsuru olarak göze çarpıyor.

Siyasi Kimlikler

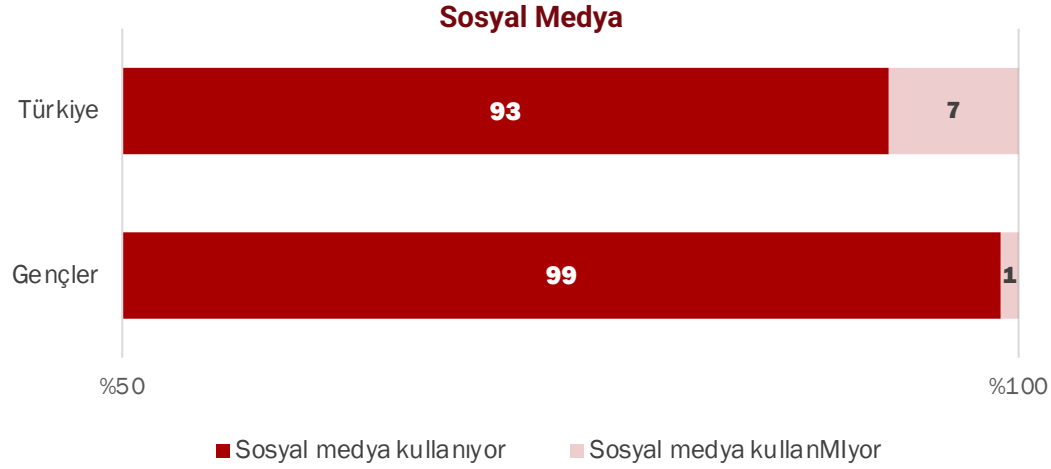
Kendinizi tanımlamak için aşağıdaki hangi 2 SİYASİ kimliği/sıfatı kullanırsınız?

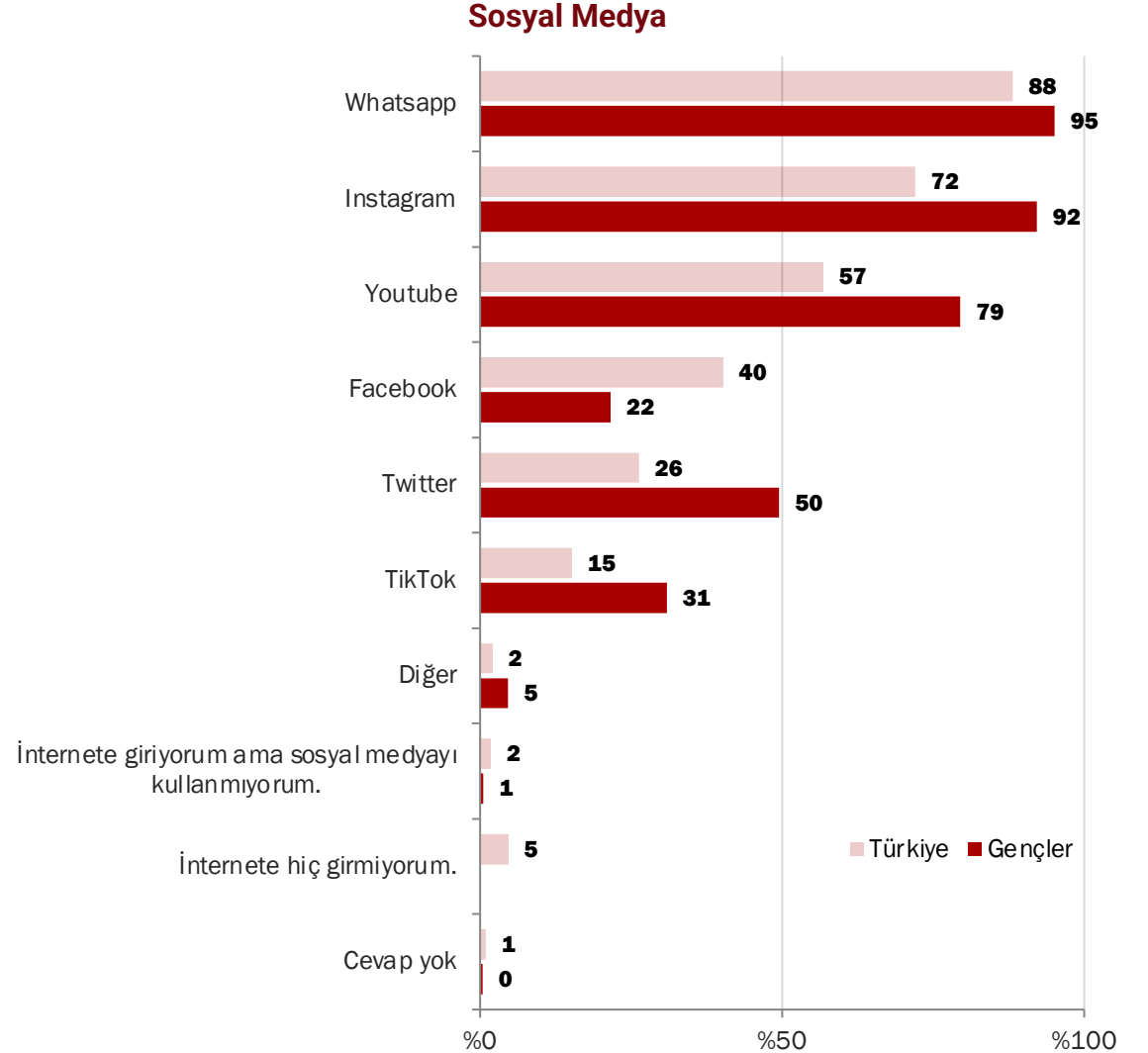
- Gençler kendilerini en çok en çok "Atatürkçü" olarak tanımlıyor.
- "Milliyetçilik" cevabı ikinci sırada yer alıyor.
- "Muhafazakârlık" üçüncü sırada yer alsa da Türkiye geneline göre oransal olarak oldukça geride kalıyor. Benzer biçimde "İslamcı" olduğunu söyleyenlerin oranı gençlerde Türkiye genelinin farklı olarak gerisinde.
- Diğer siyasi kimlikler gençlerde ve Türkiye genelinde yakın oranlarda bulunuyor.

Sosyal Medya Kullanımı

- Gençlerin neredeyse tamamı sosyal medya kullanıcısı.
- Gençler en çok sırasıyla Whatsapp, Instagram, YouTube, Twitter ve TikTok kullanıyor.
- Twitter ve Twitch kullanımı Türkiye ortalamasının 2 katı oranında. Benzer durumun tam tersi ise Facebook kullanımında görülüyor. Gençlerin kullanım oranı Türkiye ortalamasının yarısı kadar.

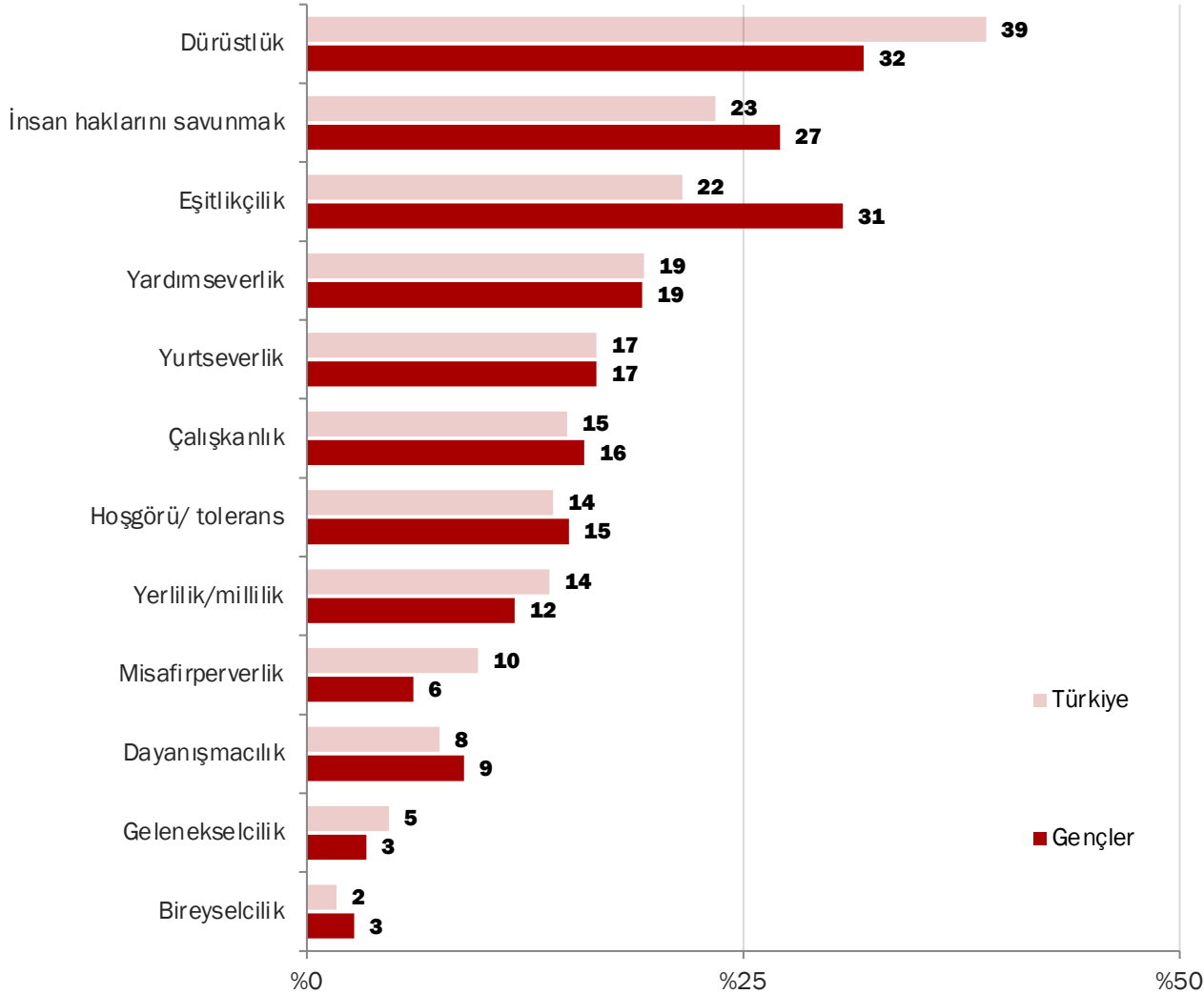

Toplumsal Değerler

Sizin için hangi 2 toplumsal değer önceliklidir?

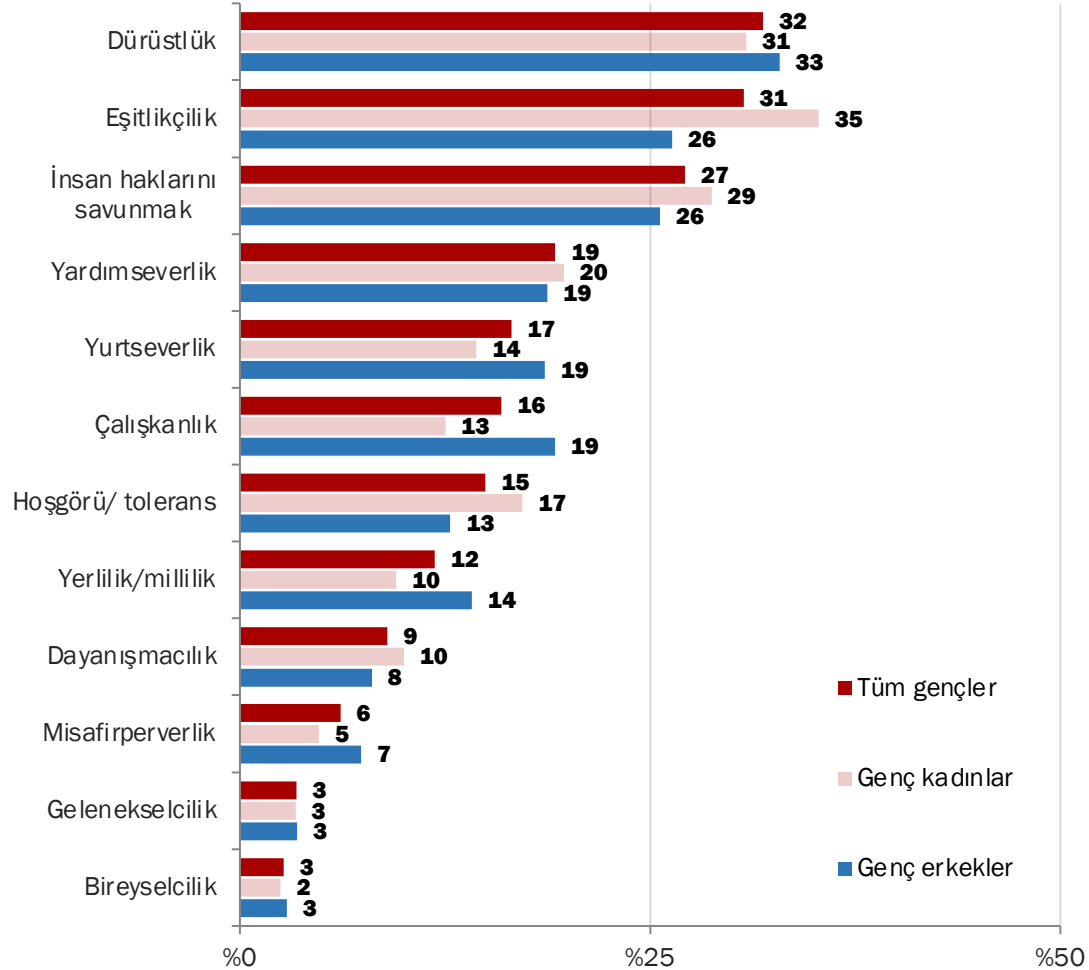
- Gençler, “eşitlikçilik” ve “insan haklarını savunma”ya Türkiye geneline göre daha yüksek oranda öncelik veriyor.
- “Hoşgörü ve tolerans”, “çalışkanlık” ve “bireyselcilik” ise Türkiye genelinin az farkla üzerinde.
- “Dürüstlük”, “gelenekselcilik”, “yerli/millilik” ve “misafirperverlik” görece önemini kaybeden değerler.

Toplumsal Değerler

Sizin için hangi 2 toplumsal değer önceliklidir?

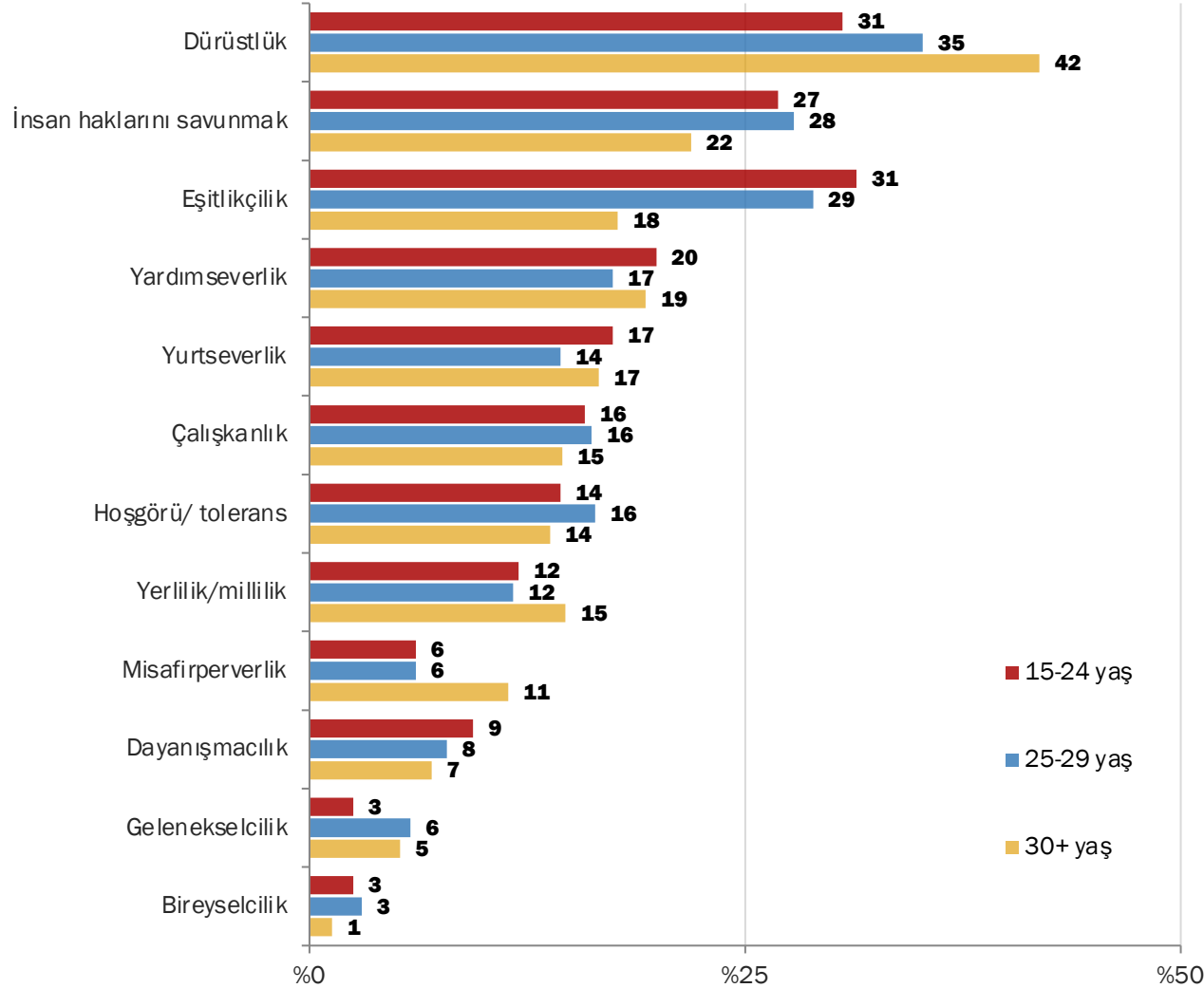
- Genç kadınlar ve genç erkekler arasındaki en büyük fark “eşitlikçilik” değerini seçenlerde. Genç kadınların 3’te 1’i, genç erkeklerinse 4’te 1’i eşitlikçiliği öne çıkarıyor.
- “İnsan haklarını savunma”yı öncelikli bulan genç kadınların oranı genç erkeklerdekinden biraz daha fazla.
- Genç erkekler en çok “dürüstlüğü” öncelikli değer olarak görüyor.

Toplumsal Değerler

Sizin için hangi 2 toplumsal değer önceliklidir?

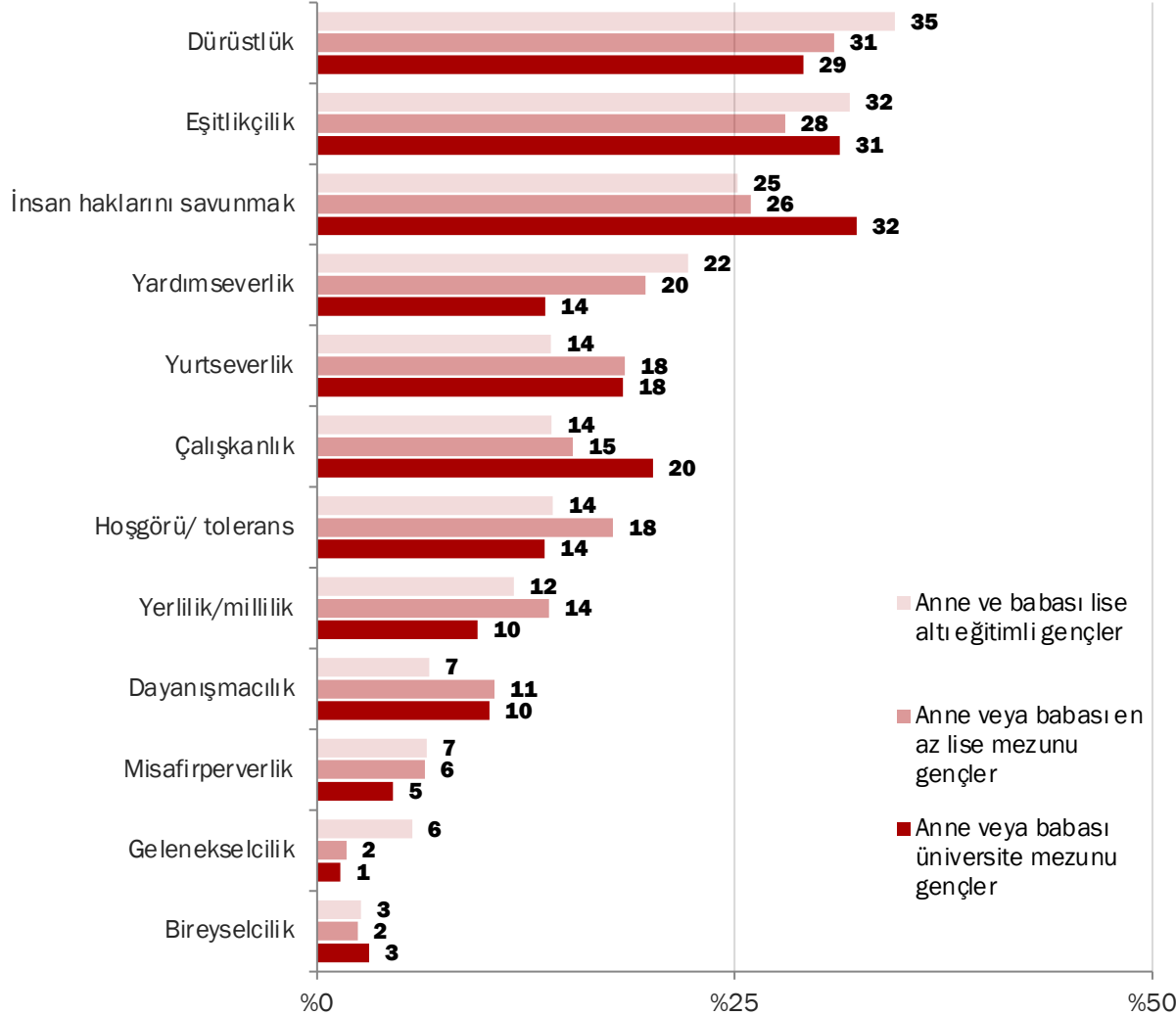
- Yaşlar arttıkça “dürüstlük” cevabını verenlerin oranı artıyor.
- “Eşitlikçilik” diyenlerin oranı 15-24 yaş grubundan 25-29 yaş grubuna doğru az bir farkla azalıyor. 30 yaş üstündekilerde bu oran neredeyse yarı yarıya azalıyor.
- “Dayanışmacılık” değerini belirtenlerin oranı yaşlar arttıkça azalıyor. “İnsan haklarını savunmak” da 30 yaş üstünde gençlere göre daha düşük bir oranda ifade ediliyor.
- “Gelenekselcilik”, “misafirperverlik”, “yerlilik/millilik” gibi daha geleneksel sayılabilecek değerleri söyleyenlerin oranları yaşı daha yüksek olanlar arasında daha fazla.

Toplumsal Değerler

Sizin için hangi 2 toplumsal değer önceliklidir?

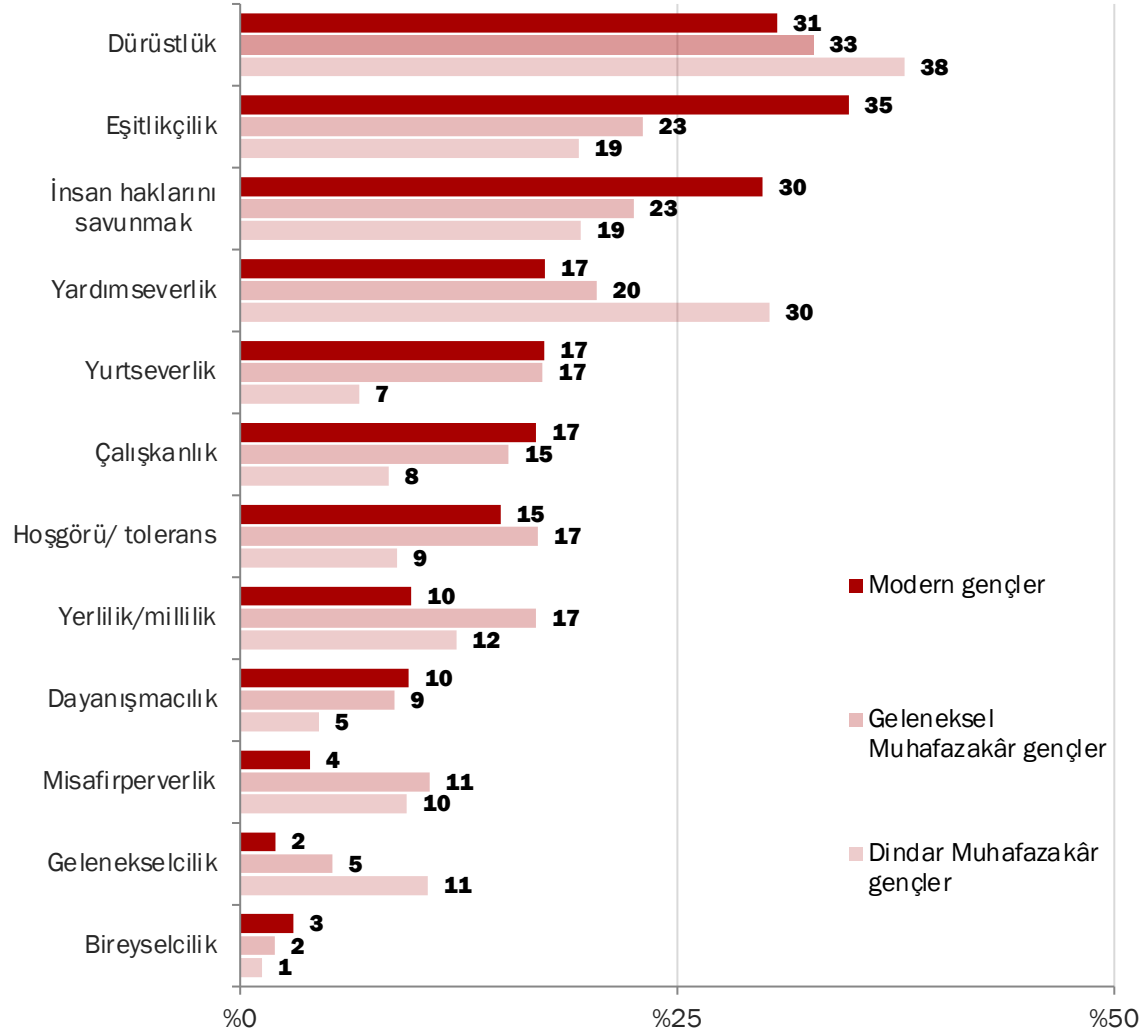
- “Eşitlikçilik” değerini öne sürenlerde anne ve baba eğitim durumlarına göre farklılık gözüküyor ve birbirine yakın biçimde yüksek oranlarda bulunuyorlar.
- Anne veya babaları üniversite mezunu olan gençler farklı biçimde daha fazla oranda “insan haklarını savunmak” değerinin altını çiziyor.
- “Dürüstlük” diyenlerin oranları anne ve baba eğitim oranları arttıkça düşüş eğiliminde olsa da genel olarak tüm gruplarda yüksek seyrediyor.
- “Çalışkanlık” değerini öncelikli görenlerin oranı, anne ve babaların eğitim seviyesiyle doğru orantılı.

Toplumsal Değerler

Sizin için hangi 2 toplumsal değer önceliklidir?

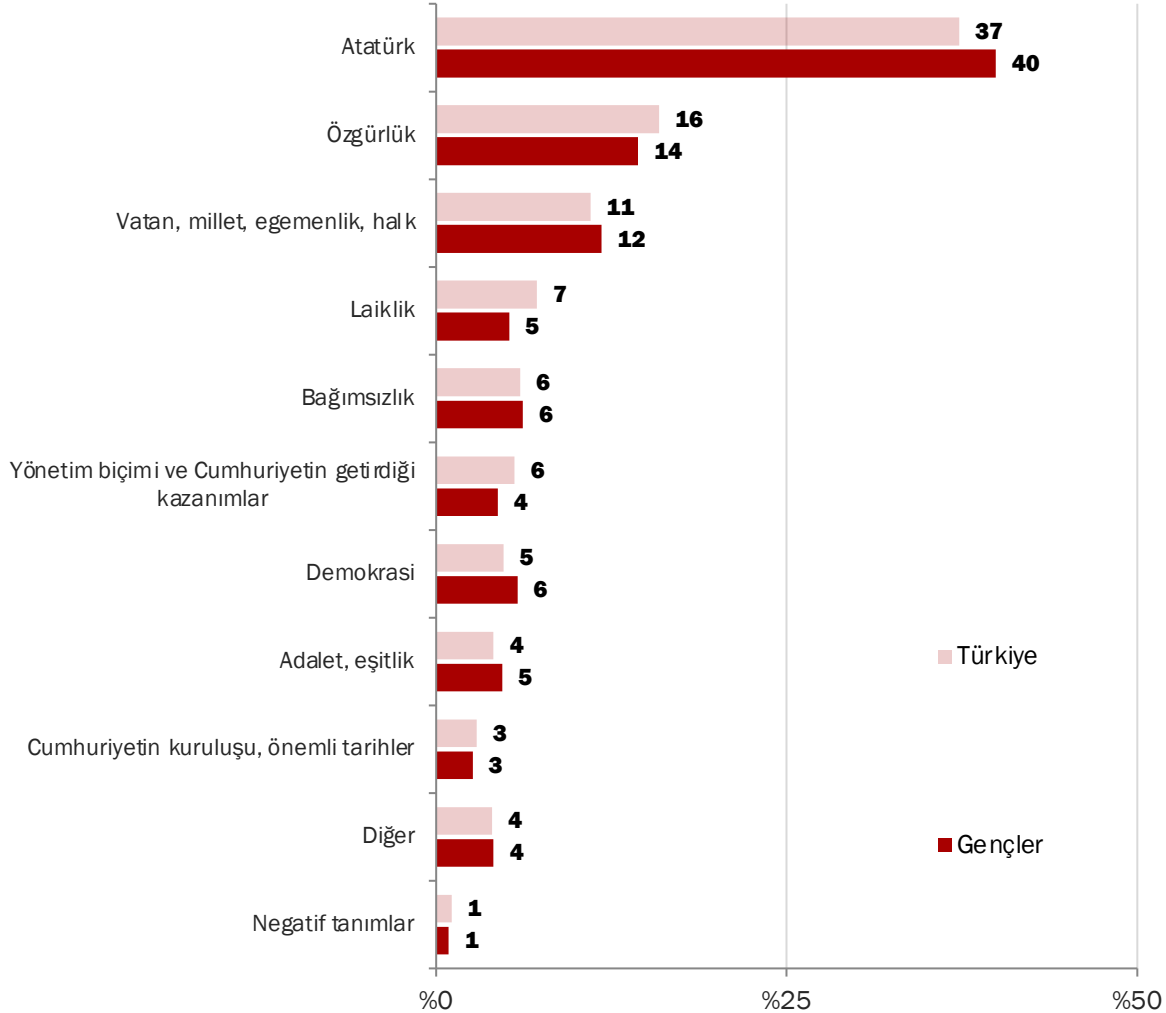
- Modern hayat tarzına sahip olduğunu söyleyen gençlerin en çok önem verdiği toplumsal değerler sırasıyla “eşitlikçilik”, “dürüstlük” ve “insan haklarını savunmak”.
- “Dürüstlük” tüm hayat tarzı gruplarında yüksek oranda ifade ediliyor.
- Dindar Muhafazakâr gençlerin altını en çok çizdiği 2 toplumsal değer “dürüstlük” ve “yardımseverlik”.

Cumhuriyet Algısı

Cumhuriyet denildiğinde aklınıza ilk gelen kelime nedir?

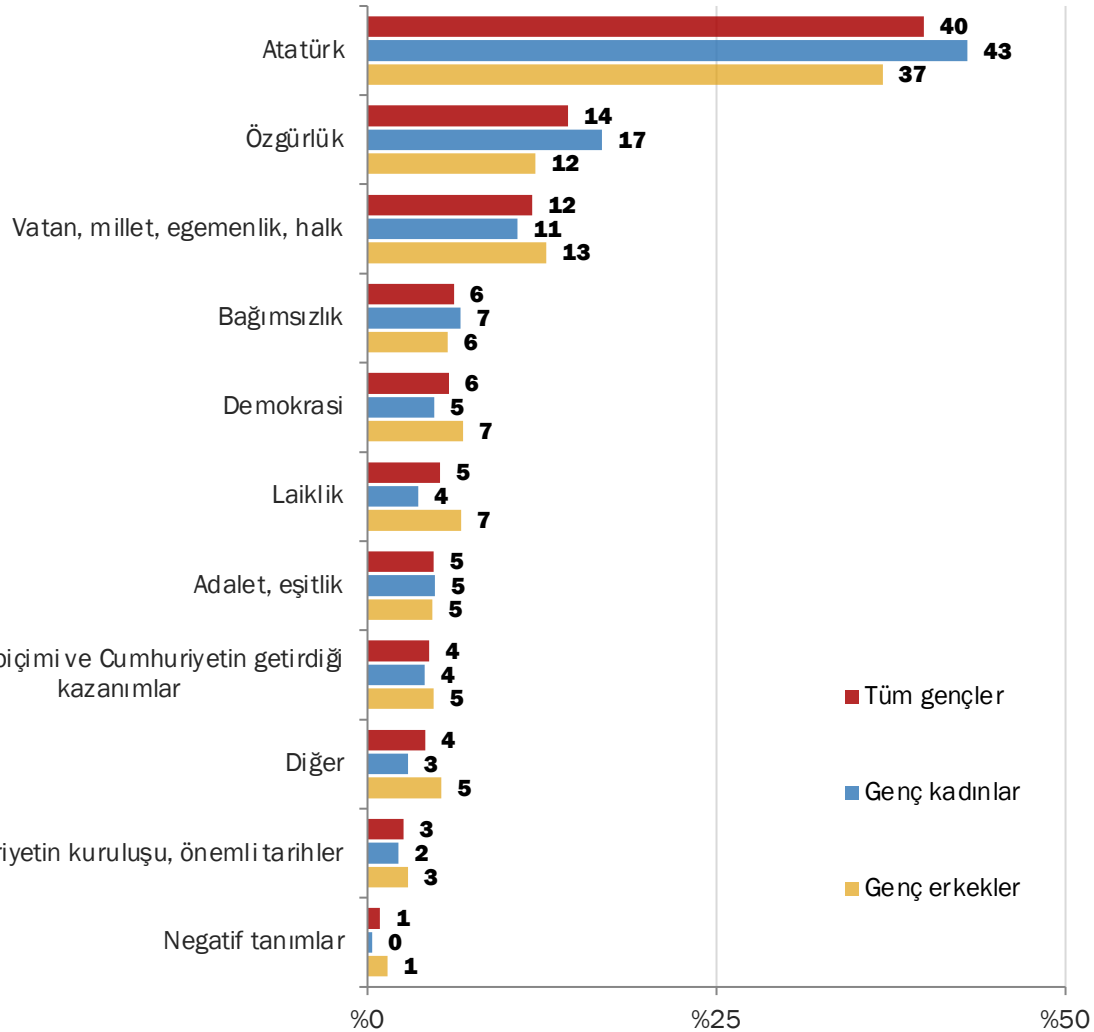
- Her 10 gençten 4'ünün "Cumhuriyet" denildiğinde aklına ilk gelen kelime "Atatürk" oluyor.
- Gençlerin Cumhuriyet ile özdeşleştirdiği kelime/kavramlar Türkiye geneliyle benzer.

Cumhuriyet Algısı

Cumhuriyet denildiğinde aklınıza ilk gelen kelime nedir?

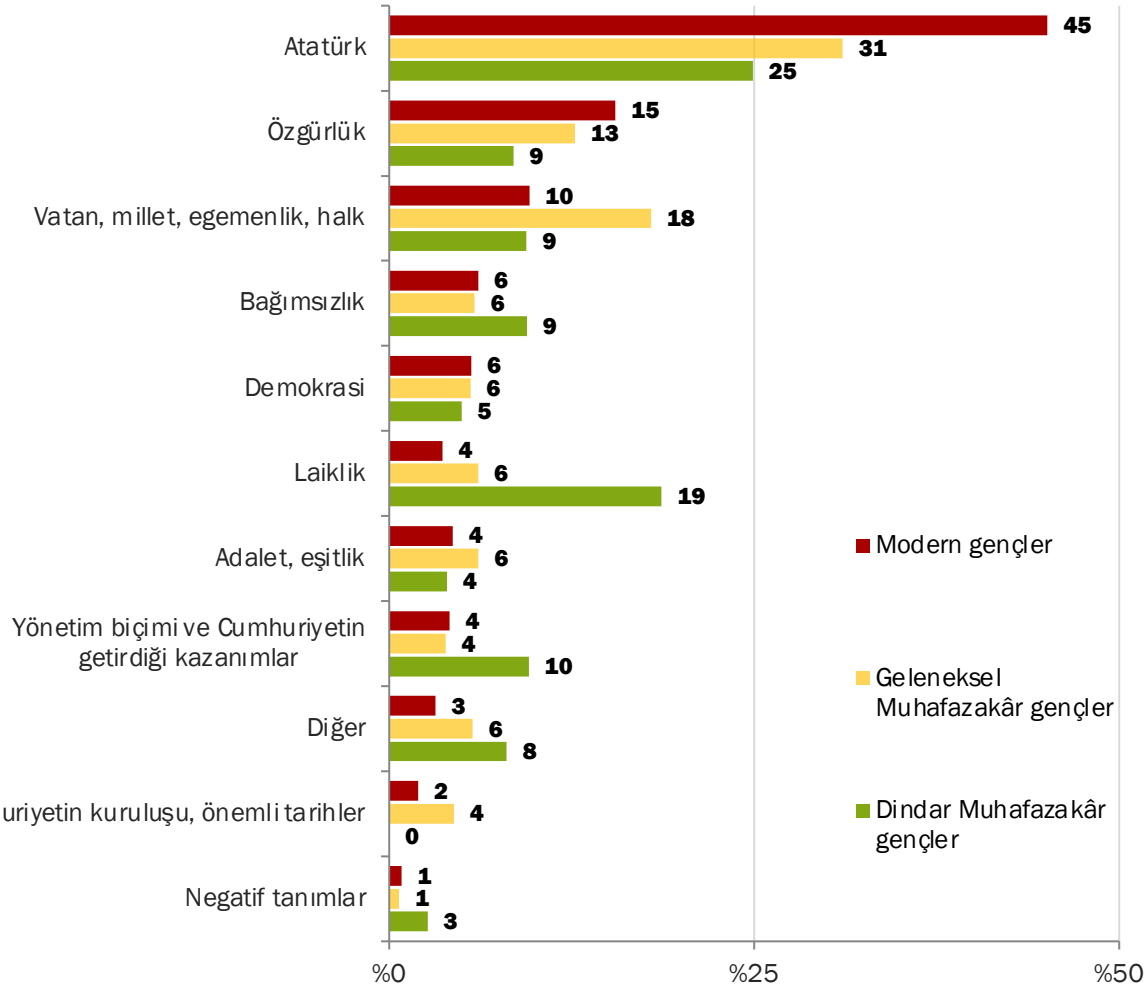
- Cumhuriyet denildiğinde aklına ilk gelen kelime "Atatürk" olan genç kadınların oranı genç erkeklerden daha fazla.
- "Özgürlük" diyen genç kadınların oranı da genç erkeklere göre daha fazla.

Cumhuriyet Algısı

Cumhuriyet denildiğinde aklınıza ilk gelen kelime nedir?

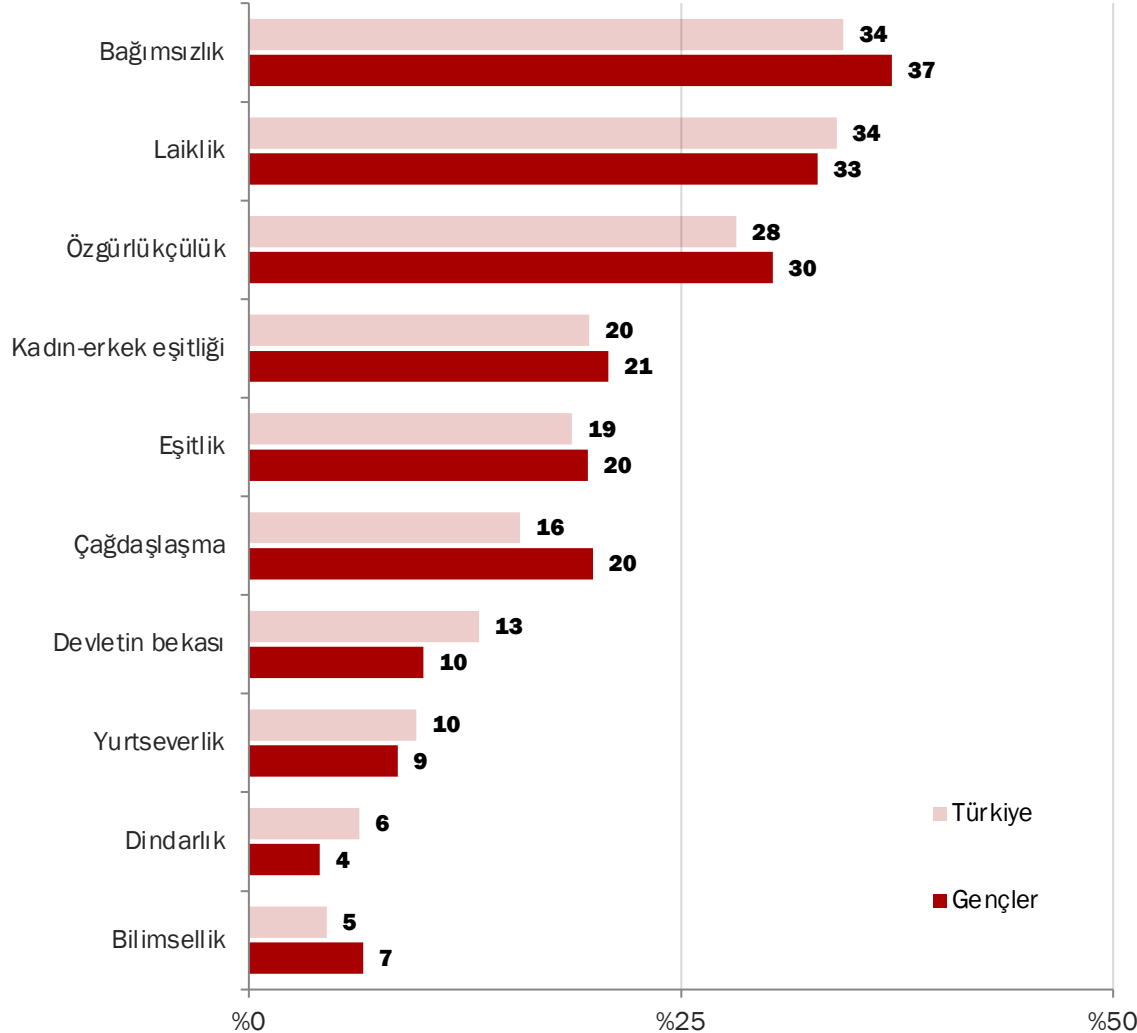
- Muhafazakârlaşma arttıkça “Atatürk” diyenlerin oranı azalıyor. Bu durum “özgürlük” cevabı verenlerde de geçerli.
- Geleneksel Muhafazakârların Cumhuriyet ile ilgili olarak akıllarına ilk olarak “vatan, millet, egemenlik ve halk” gibi kavramlar geliyor.
- Dindar Muhafazakârlar, “laiklik” cevabını diğer hayat tarzı gruplarına göre farklı biçimde daha çok ifade ediyor. Bunun olası nedenlerinden biri laiklik uygulamasının kendileri için en önemli olguların başında gelen dinin, toplumsal hayat ve siyasal sistem içerisindeki konumlanışını belirliyor oluşu.

Cumhuriyet Algısı

Size göre cumhuriyetin en önemli 2 değeri hangileridir?

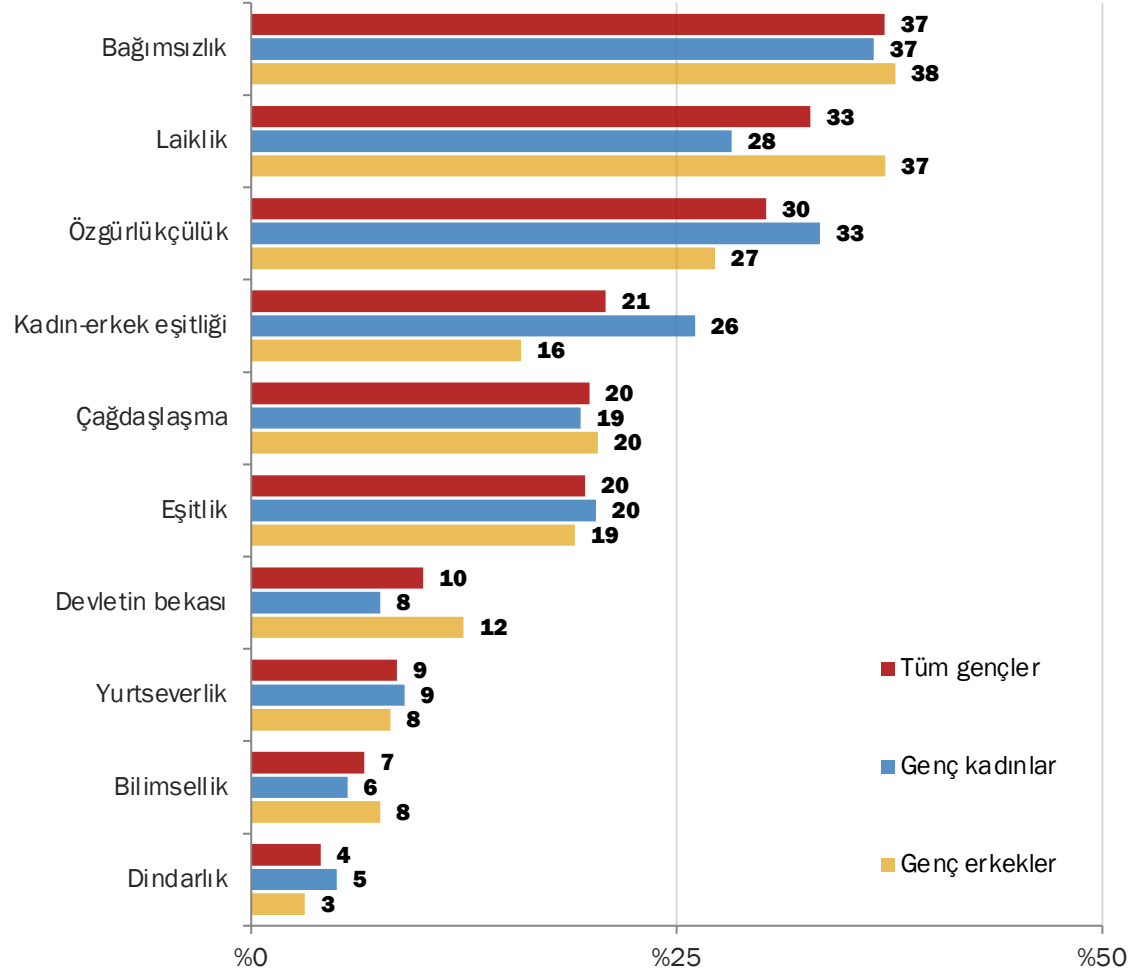
- Hem Türkiye geneline hem gençlere göre Cumhuriyet'in en önemli değerleri "bağımsızlık», "laiklik" ve "özgürlükçülük" olarak sıralanıyor.
- "Bilimsellik" gençler tarafından biraz daha önemsense de diğer değerlere göre son sıralarda kalıyor.
- Sırasıyla "özgürlükçülük", "kadın-erkek eşitliği", "çağdaşlaşma" ve "bilimsellik" diyenlerin oranı gençlerde daha yüksek.
- Gençlerde "yurtseverlik", "dindarlık" ve "devletin bekası" diyenlerin oranları az farkla da olsa Türkiye geneline göre daha düşük.

Cumhuriyet Algısı

Size göre cumhuriyetin en önemli 2 değeri hangileridir?

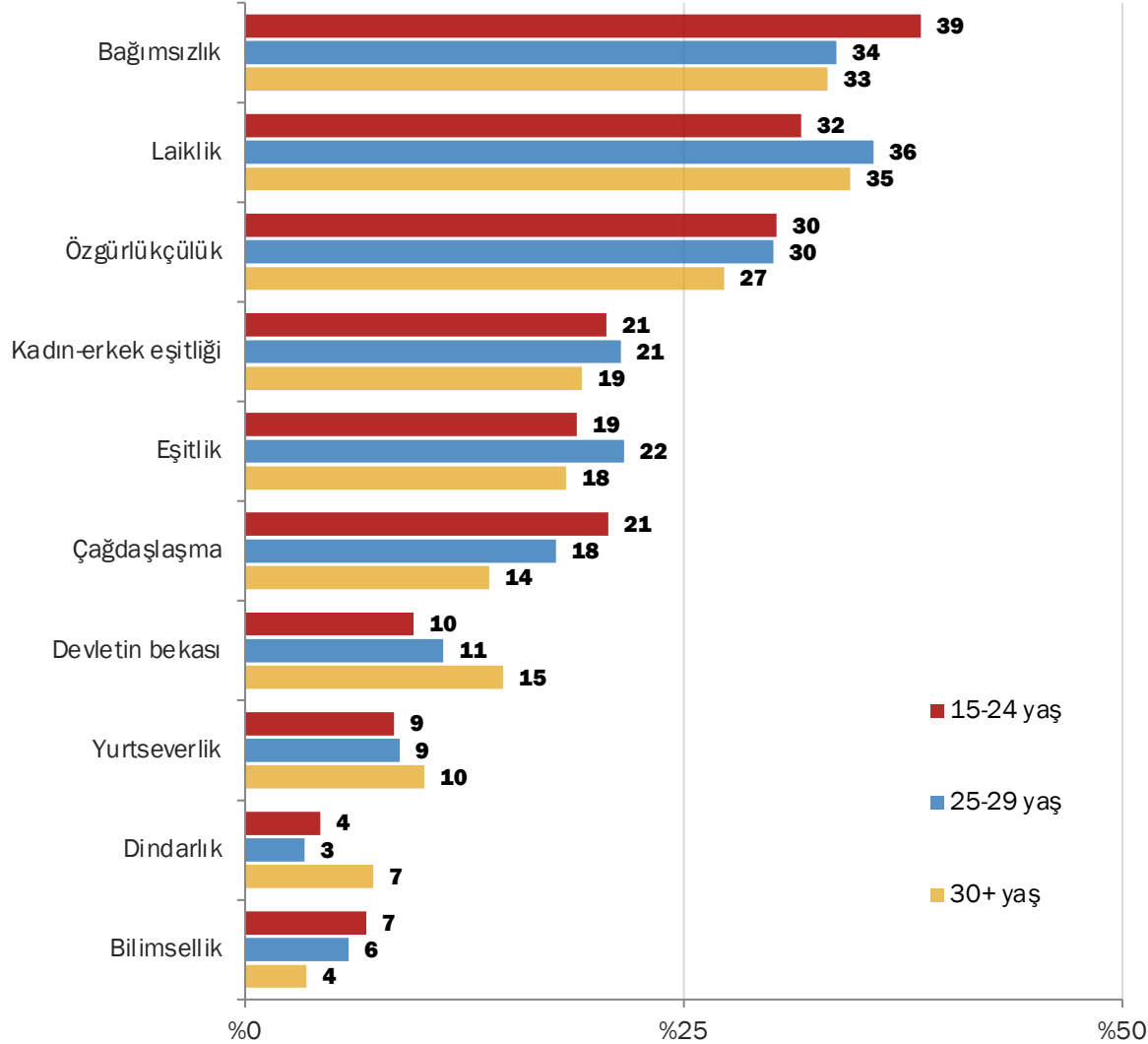
- “Bağımsızlık” hem genç kadınlar hem de genç erkekler için Cumhuriyetin en önemli 2 değerinden biri.
- Her 3 genç kadından 1’i için “özgürlükçülük” en önemli Cumhuriyet değerlerinden biri.
- Genç erkeklerde “laiklik” cevabını verenlerin oranı yüzde 37.
- “Bilimsellik” genç erkekler tarafından -az farkla da olsa- daha çok belirtiliyor.

Cumhuriyet Algısı

Size göre cumhuriyetin en önemli 2 değeri hangileridir?

- 15-24 yaş grubu "bağımsızlık" değerinin altını diğer yaş gruplarına göre daha çok çiziyor.
- "Özgürlükçülük", 15-24 ve 25-29 yaş aralıklarında eşit düzeyde belirtiliyor ve 30 yaş üstüne göre daha fazla oranda.
- "Bilimsellik" en çok 15-24 yaş grubu tarafından öne sürülüyor. Yaşlar arttıkça bilimselliğe verilen önem düşüyor.
- "Devletin bekası"na 30 yaş üstü yaş grubunda daha çok önem veriliyor.

Siyasi Kimlikler / Cumhuriyet Algısı

Size göre cumhuriyetin en önemli 2 değeri hangileridir?

	Özgürlükçülük	Eşitlik	Laiklik	Çağdaşlaşma	Yurtseverlik	Kadın-erkek eşitliği	Bilimsellik	Dindarlık	Bağımsızlık	Devletin bekası
Ülkücü	34	25	27	11	13	21	4	9	42	7
Milliyetçi	29	21	28	18	11	21	6	4	46	13
Muhafazakâr	25	18	26	13	17	21	3	15	30	17
İslamcı	26	25	23	7	10	22	5	15	23	13
Demokrat	28	15	44	19	5	26	4	1	40	14
Liberal	39	23	42	16	3	24	2	2	38	6
Atatürkçü	32	19	42	22	6	20	5	1	39	8
Ulusalıcı	33	18	32	29	6	13	7	1	41	15
Sosyal demokrat	25	16	40	35	9	17	6	0	38	5
Sosyalist	45	15	37	20	8	21	7	4	33	6

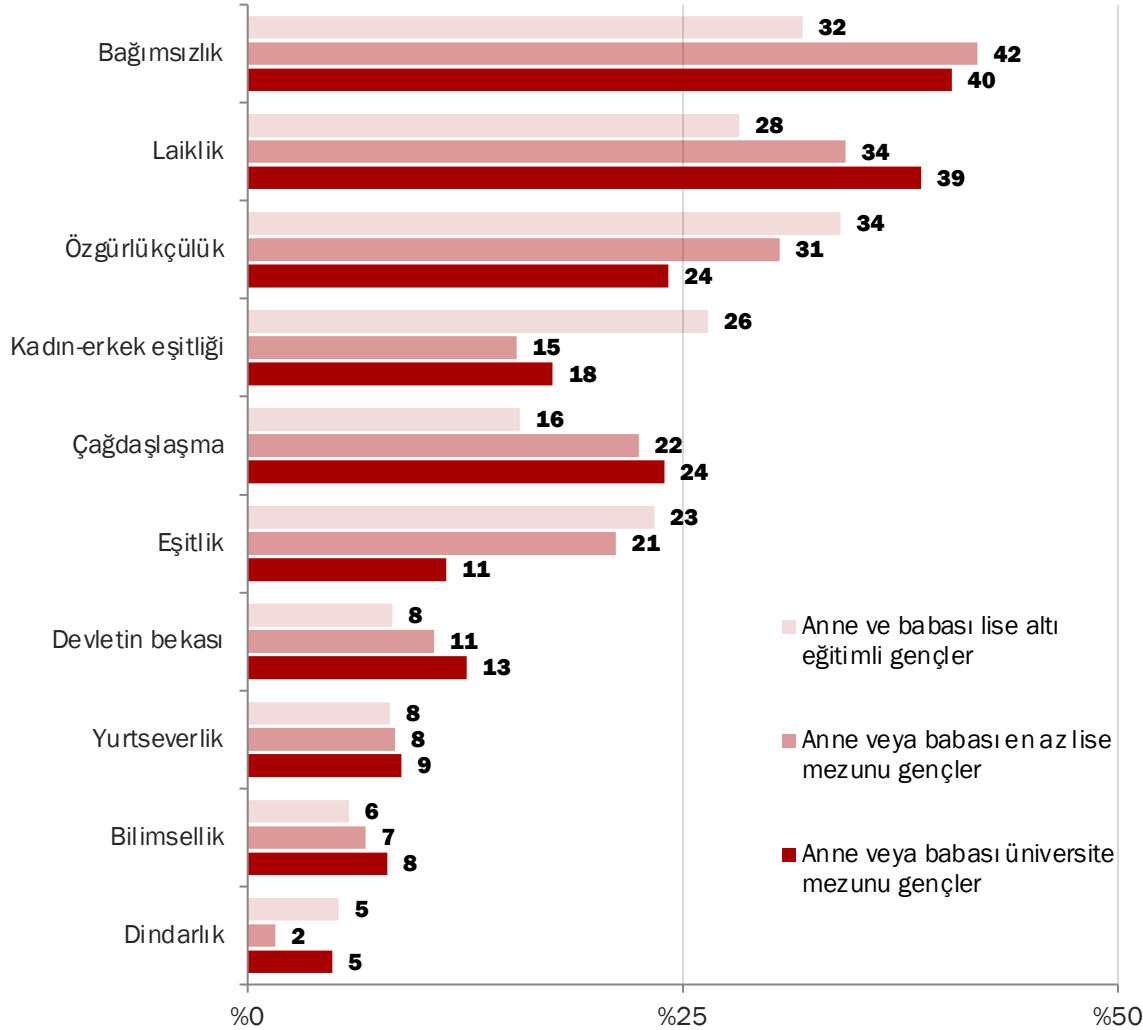
- Milliyetçiler ve muhafazakâr gençler, "bağımsızlık";
- "İslamcı" olduğunu söyleyen gençler, "özgürlükçülük" ve "eşitlik";
- Siyasi kimliğini "demokrat» olarak tarif eden gençler "laiklik", "bağımsızlık" ve "özgürlükçülük";
- "Atatürkçü» gençler "laiklik", "bağımsızlık" ve "özgürlükçülük" değerlerini öne çıkarıyor.

Cumhuriyet Algısı

Size göre cumhuriyetin en önemli 2 değeri hangileridir?

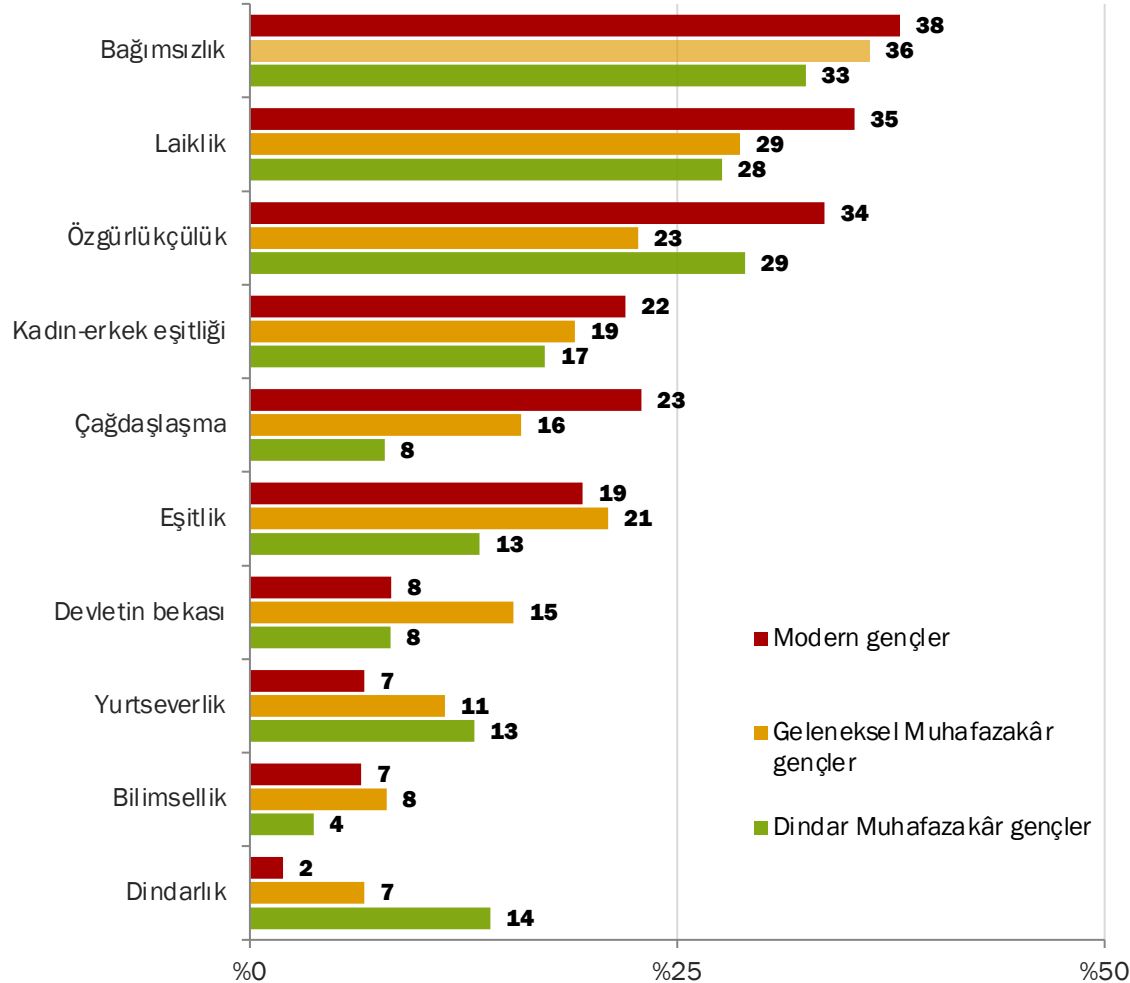
- “Özgürlükçülük” ve “eşitlik” diyenlerin oranları gençlerin anne ve babalarının eğitim durumuyla ters orantılı.
- “Laiklik” ve “çağdaşlaşma” seçeneklerini Cumhuriyet’in en önemli değerleri olarak sayanların oranları anne-babalarının eğitim seviyesi yükseldikçe artıyor.
- “Kadın-erkek eşitliği” anne ve babaları lise altı eğitilmiş gençler tarafından farklı biçimde daha yüksek oranda vurgulanıyor.
- “Bilimsellik” değerini belirtme oranı ailenin eğitim seviyesi arttıkça yükseliyor.

Cumhuriyet Algısı

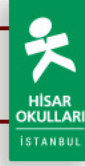
Size göre cumhuriyetin en önemli 2 değeri hangileridir?

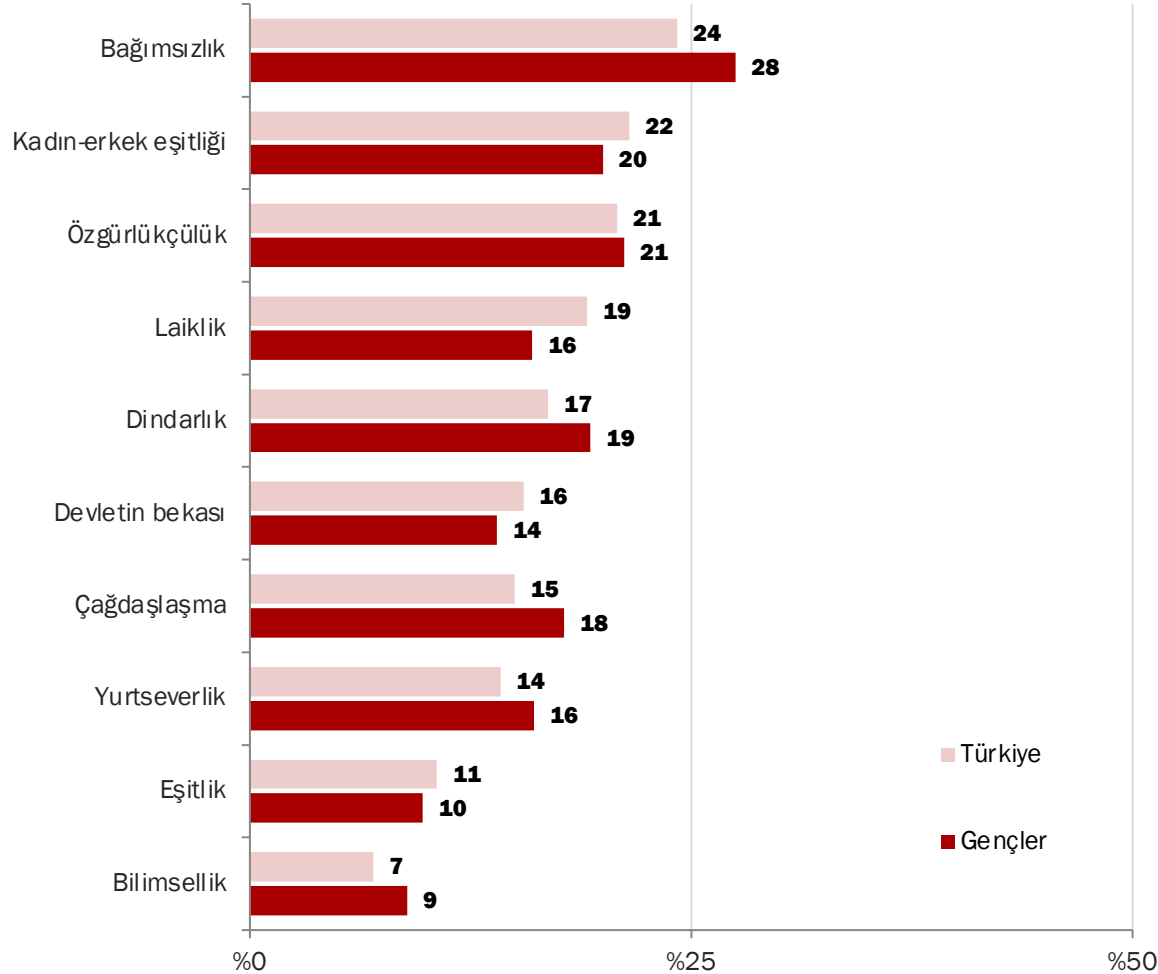
- "Laiklik" en fazla olarak hayat tarzını Modern olarak tarif eden gençler tarafından dile getiriliyor. Bu oran, muhafazakârlaşma arttıkça düşüyor.
- "Özgürlükçülük" de en çok hayat tarzını Modern olarak tarif eden gençler tarafından belirtiliyor. Bu oran, aynı zamanda Dindar Muhafazakârlarda da yüksek.
- Muhafazakârlaşma arttıkça "kadın-erkek eşitliği", "laiklik", "bağımsızlık" ve "çağdaşlaşma" diyenlerin oranları düşüyor. "Yurtseverlik" ve "dindarlık" diyenlerde ise muhafazakârlaşmayla beraber oranlar artışa geçiyor.
- "Bilimsellik" yanıtını verenler tüm hayat tarzı gruplarında oldukça düşük oranlarda. Dindar Muhafazakârlarda ise diğer iki hayat tarzı grubunun yarısı kadar.

Cumhuriyet Algısı

Size göre cumhuriyetin hangi 2 değeri bugün hayata geçmiş durumda?

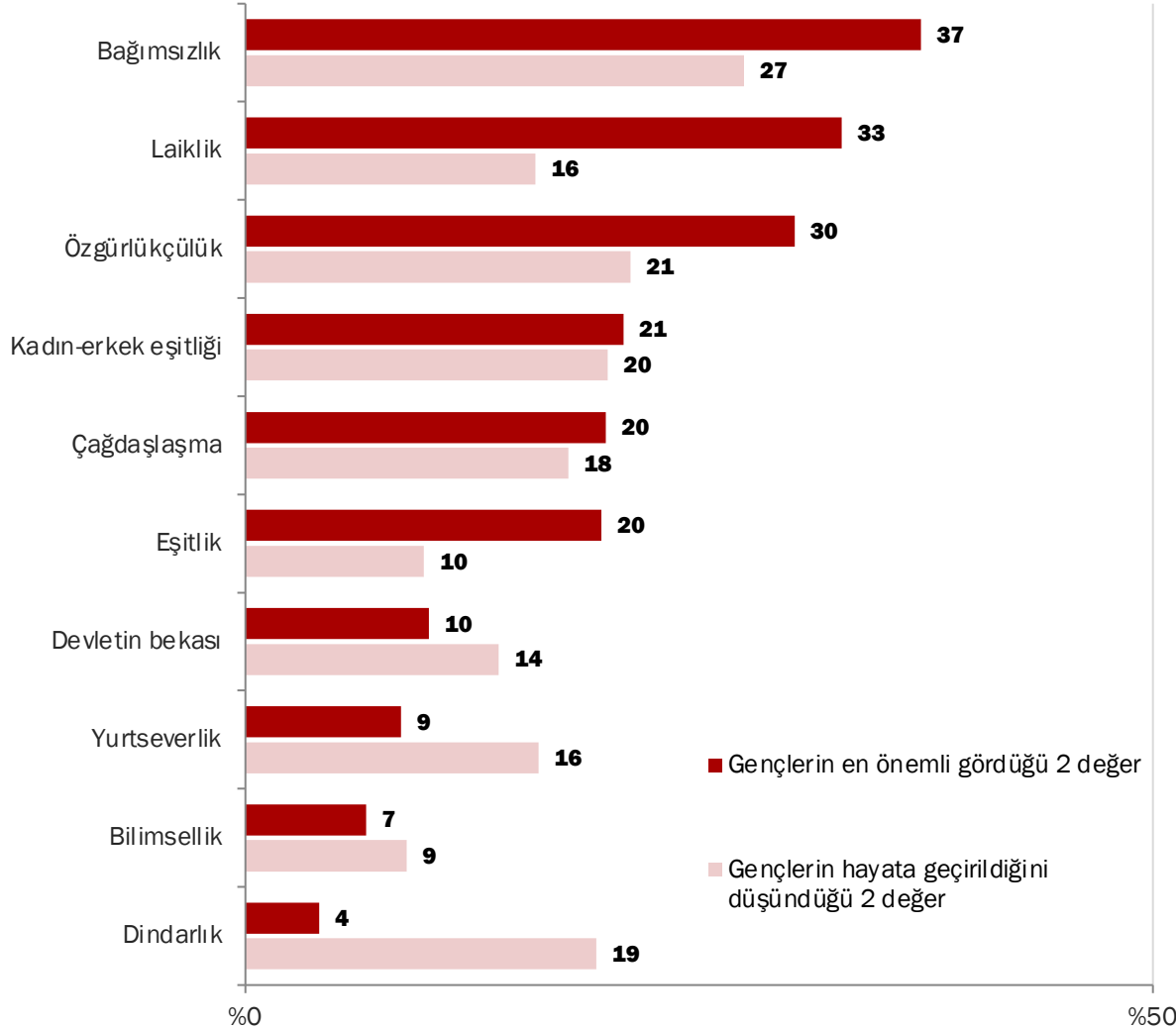
- Hem Türkiye genelinde hem gençler özelinde her 5 kişiden sadece 1'i "özgürlükçülük" değerinin hayata geçtiğini düşünüyor.
- "Laiklik", "eşitlik", "kadın-erkek eşitliği" ve "devletin bekası" gibi değerlerin hayata geçtiğini düşünenlerin oranları gençler arasında Türkiye ortalamasının az da olsa altında.
- Gençlerin Türkiye geneline göre hayata geçtiğini daha çok düşündüğü değerler "çağdaşlaşma", "bağımsızlık", "dindarlık", "yurtseverlik" ve "bilimsellik".

Cumhuriyet Algısı

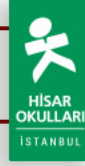
Önemli Görülen vs Hayata Geçen Değerler

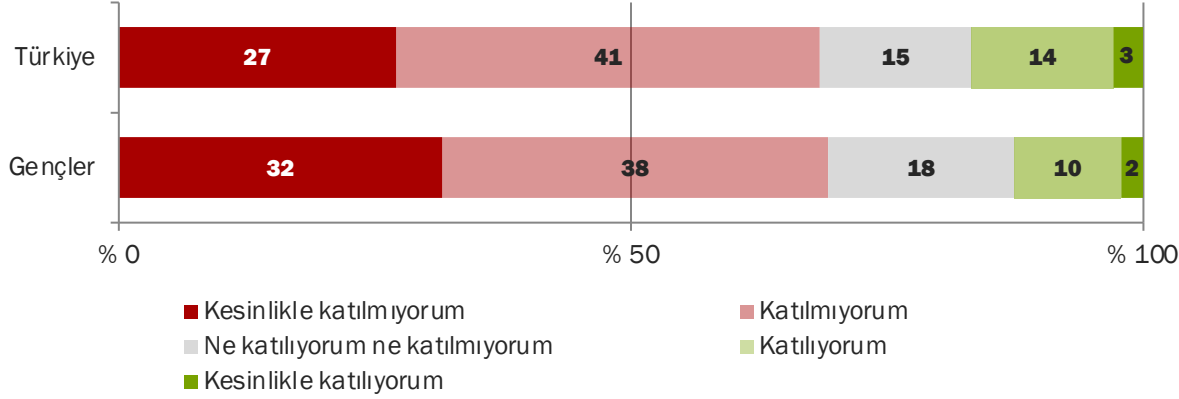
- Gençlere göre "laiklik", "bağımsızlık", "özgürlükçülük" ve "eşitlik" en önem atfedilen Cumhuriyet değerleri arasında yer alsada gençler bu değerlerin hayata yeterince geçtiğini daha az oranlarda düşünüyor.
- "Yurtseverlik" ve "dindarlık", gençler tarafından taşıdığı önemden daha fazla oranda hayata geçirildiği düşünülen değerler.
- "Çağdaşlaşma", "kadın-erkek eşitliği" ve "bilimsellik" değerlerindeyse önemli bir fark görülüyor.

Eğitim

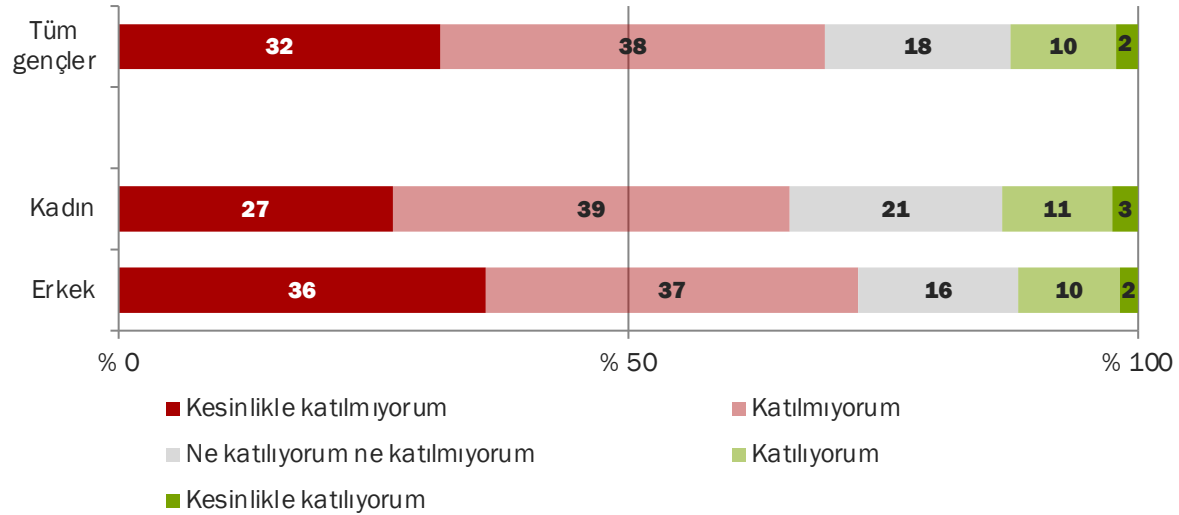

Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitim sağlanıyor.

- Topluma belirli yargılar yöneltip bu yargılara ne ölçüde katılıp katılmadıklarını 5'li Likert ölçeğinde sorduk.
- Hem Türkiye genelinde hem gençler özelinde yaklaşık her 10 kişiden 7'si ülkedeki eğitimden memnun değil.

Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitim sağlanıyor.

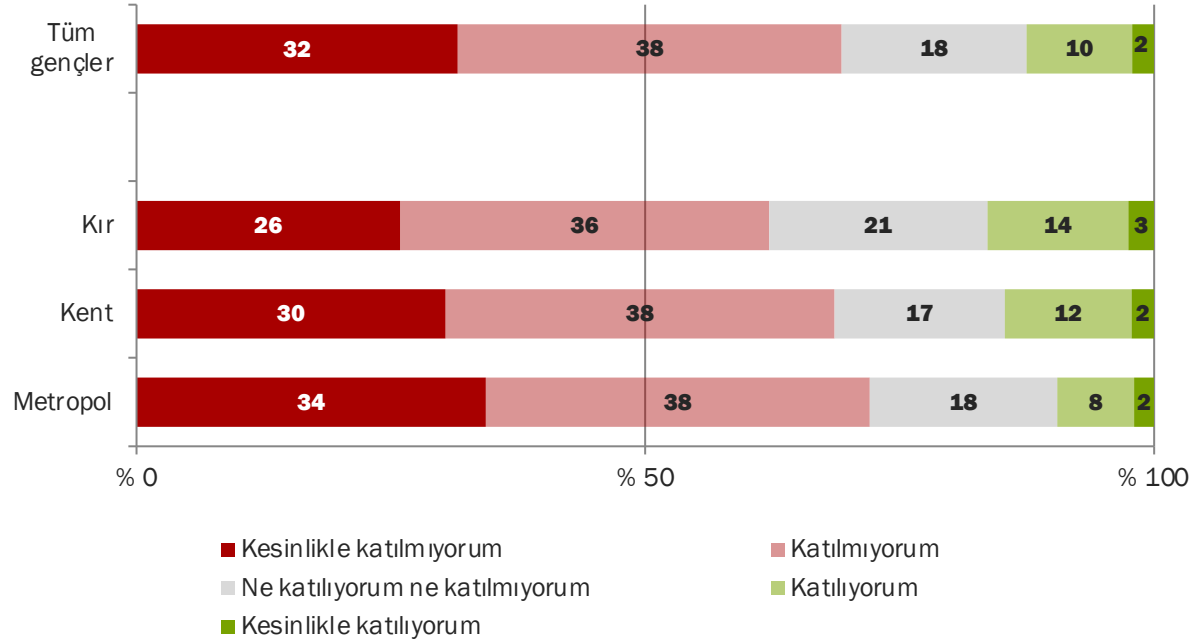
- Hem genç kadınlar hem de genç erkekler Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitim olmadığını düşünüyor.

Eğitim

Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitim sağlanıyor.

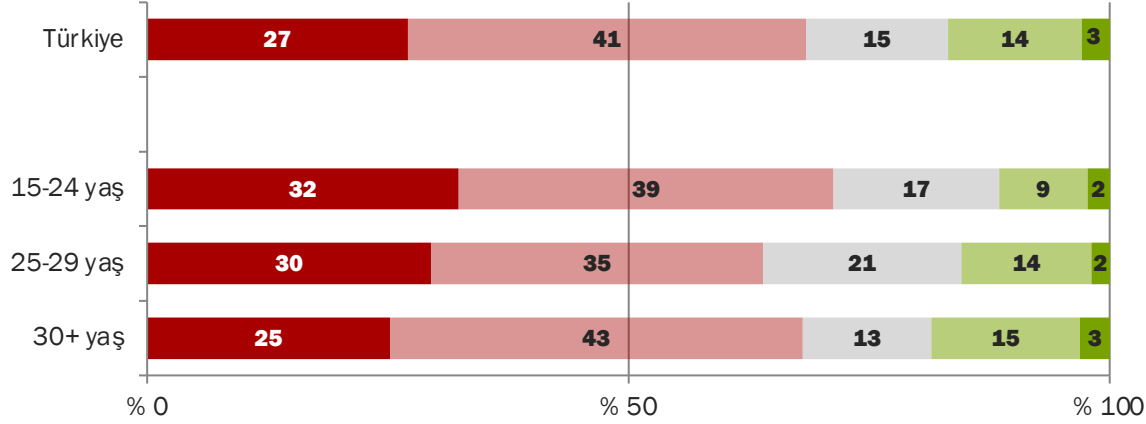
- Kırdan metropole gittikçe ülkede iyi bir eğitim sağlandığını düşünenlerin oranı azalıyor.

Eğitim

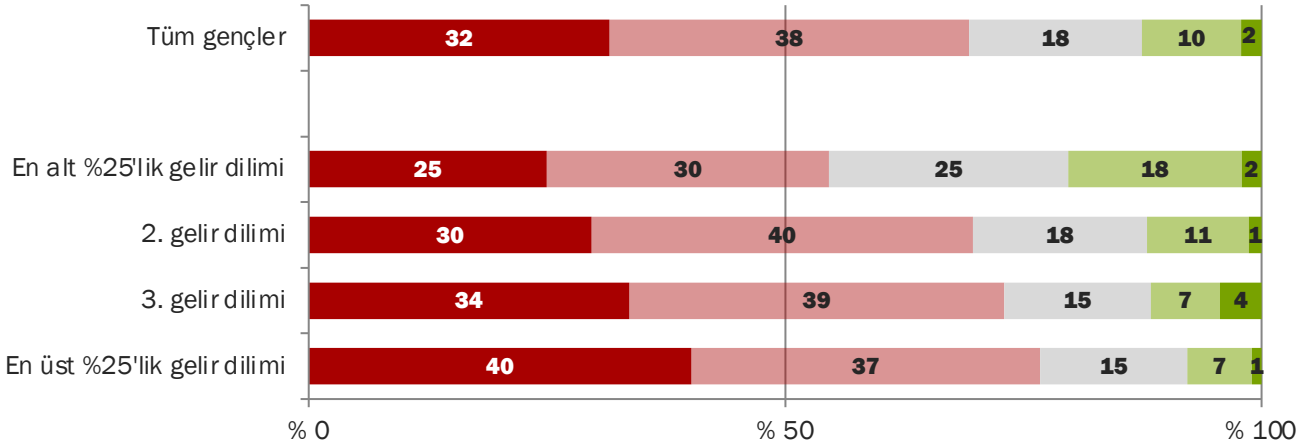
Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitim sağlanıyor.

■ Kesinlikle katılmıyorum ■ Katılmıyorum ■ Ne katılıyorum ne katılmıyorum ■ Katılıyorum ■ Kesinlikle katılıyorum

- Öğrencilerin yoğun olduğu 15-24 yaş aralığında her 10 gençten sadece biri Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitimin olduğunu belirtiyor.
- Yaşlar arttıkça bu oran yükselse de 25-29 aralığında yüzde 16'da kalıyor.

Türkiye'de çağdaş ve iyi bir eğitim sağlanıyor.

■ Kesinlikle katılmıyorum ■ Katılmıyorum ■ Ne katılıyorum ne katılmıyorum ■ Katılıyorum ■ Kesinlikle katılıyorum

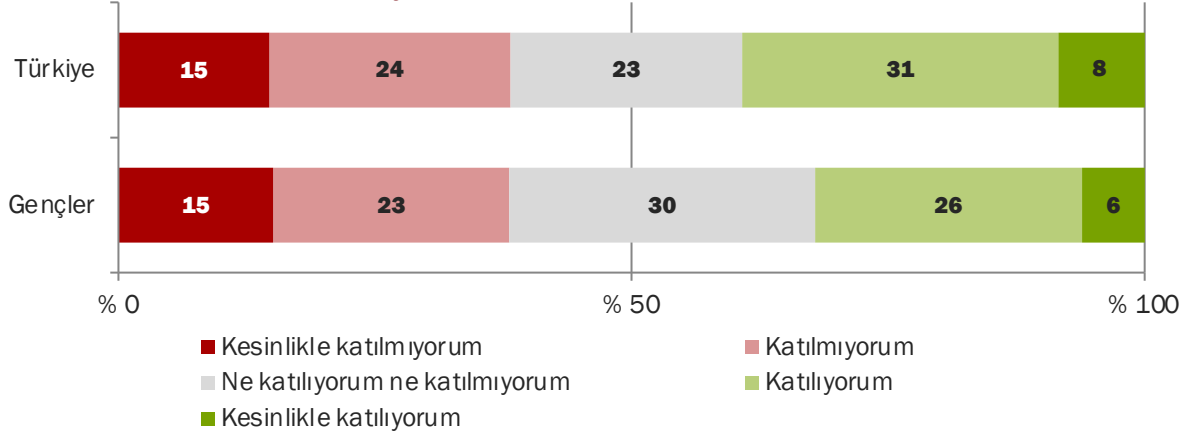
- Gelir seviyesi arttıkça ülkede iyi bir eğitim sağlandığını düşünenler azalıyor.
- Gelir seviyesi düştükçe olumsuz fikirlerin düşüşe geçişi, eğitimin hâlâ sosyal mobilitenin, sınıf atlamanın ve statü kazanmanın en önemli aracı olarak görülmesiyle açıklanabilir. Ancak yine de olumsuz görüşler en alt gelir seviyesinde de yarıdan fazla.

Bilime Verilen Önem

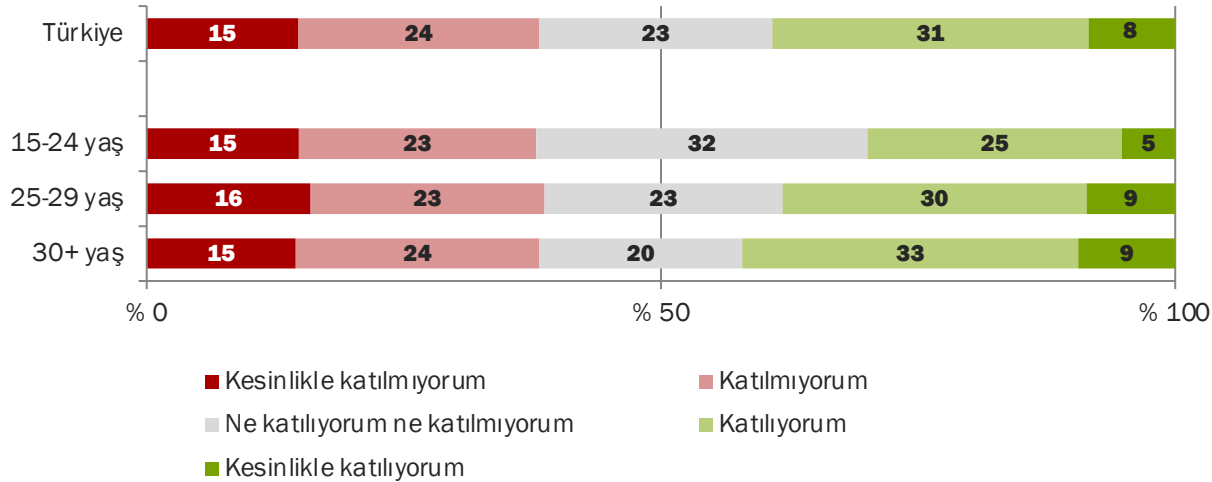

Türkiye'de bilime önem verilmektedir.

- Türkiye genelinde bu ifadeye hem katılanların hem de katılmayanların oranı yüzde 39.
- Gençlerin ise yüzde 32'si Türkiye'de bilime önem verildiğini, yüzde 38'i önem verilmediğini düşünmekte.

Türkiye'de bilime önem verilmektedir.

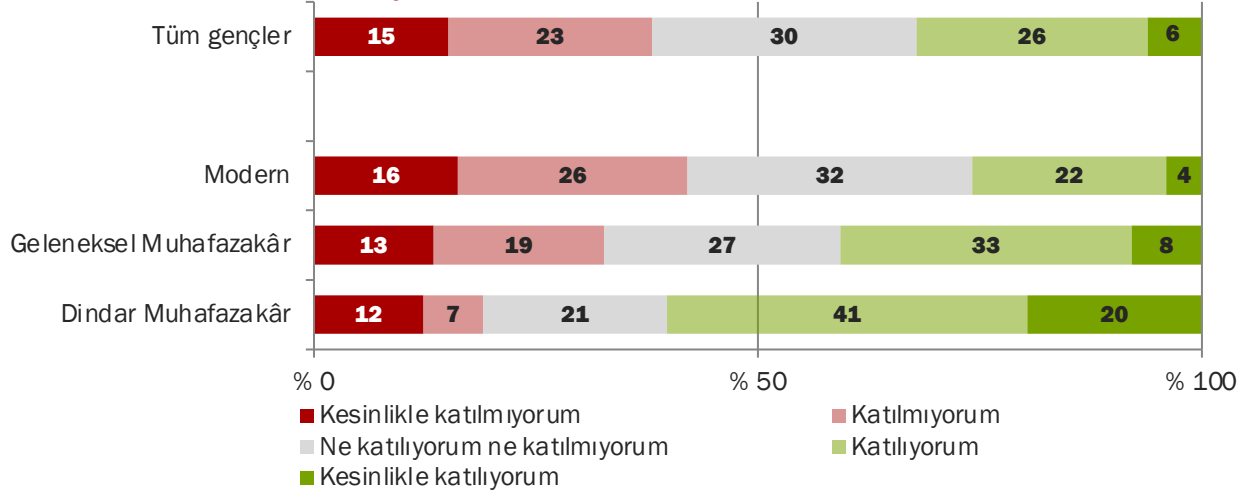
- 15-24 yaş grubunda her 10 gençten yaklaşık 3'ü Türkiye'de bilime önem verildiğini düşünüyor.
- 25-29 yaş grubunda bu oran yüzde 40 civarında.

Bilime Verilen Önem

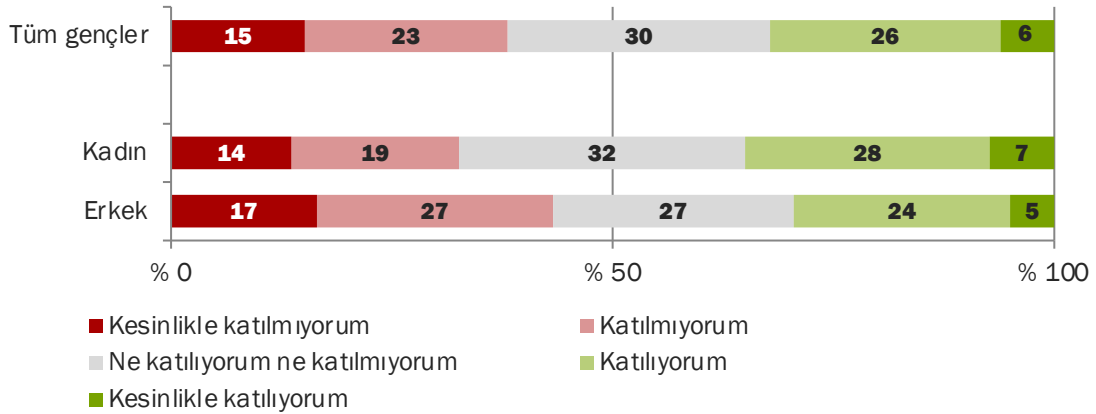

Türkiye'de bilime önem verilmektedir.

- Hayat tarzını Modern olarak tarif eden gençlerin sadece 4'te 1'i Türkiye'de bilime ve bilimselliğe önem verildiğini savunuyor.
- Dindar Muhafazakârlarınsa yaklaşık yüzde 60'ı Türkiye'de bilime önem verildiği görüşünde.

Türkiye'de bilime önem verilmektedir.

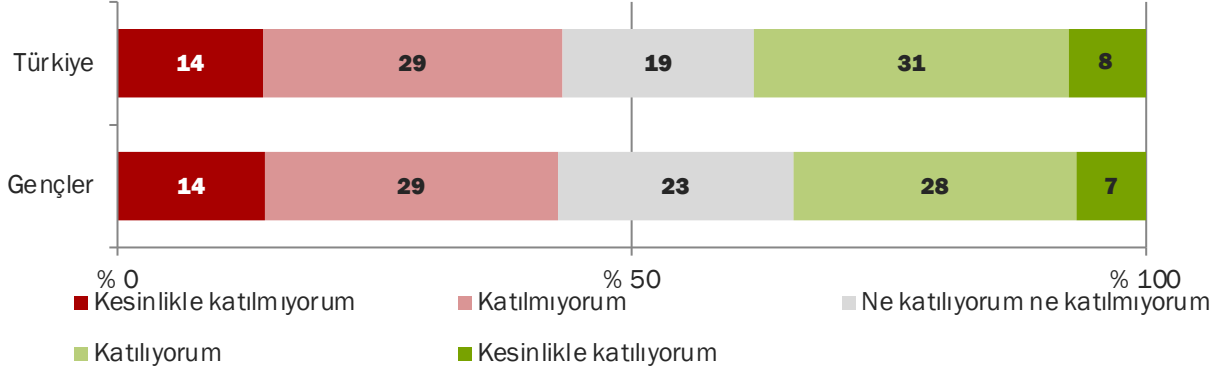
- Genç kadınlarda Türkiye'de bilime önem verildiğini düşünenlerle düşünmeyenlerin oranları birbirine yakın. Fikri olmayanlar da benzer oranda.
- Genç erkeklerde Türkiye'de bilime önem verilmediği görüşü daha yaygın.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

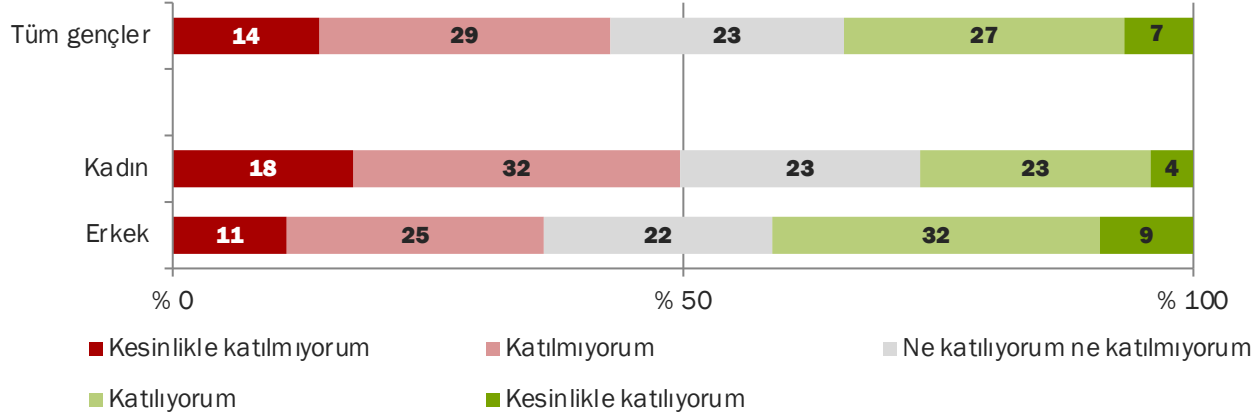

Kadınlar toplumsal hayatta eşit olanak ve fırsatlara sahiptir.

- Hem Türkiye genelinde hem gençlerde toplumsal cinsiyet eşitliğinin bulunduğu yaklaşık her 10 kişiden 4'ü katılmıyor. Gençlerde kadın-erkek eşitliğinin olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 35 ve Türkiye genelindeki gerisinde.

Kadınlar toplumsal hayatta eşit olanak ve fırsatlara sahiptir.

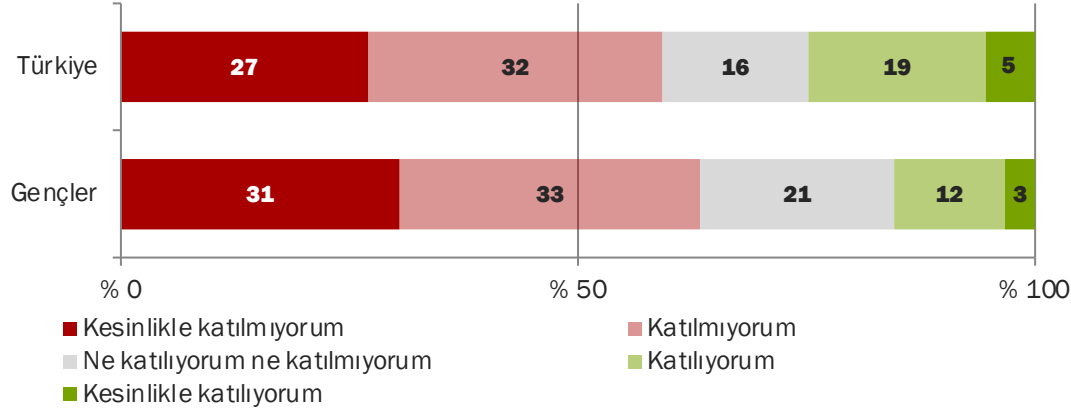
- Genç erkekler, kadınların toplumsal hayatta erkeklerle eşit olanaklara sahip olduğunu genç kadınlardan daha yüksek oranda düşünüyor.
- Genç kadınların yarısı kadın ve erkeklerin eşit olanak ve fırsatlara sahip olduğu görüşüne katılmıyor.

İfade Özgürlüğü

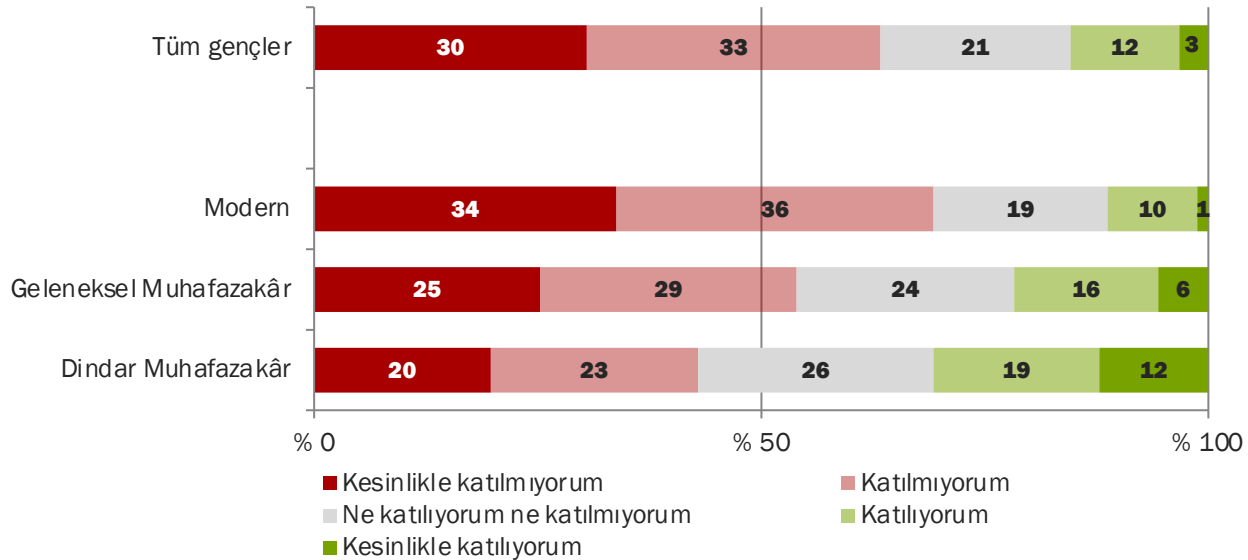

Türkiye'de insanlar düşüncelerini özgür bir şekilde ifade edebiliyor.

- Gençlerin 3'te 2'si Türkiye'de ifade özgürlüğünün olmadığını düşünüyor.
- İfade özgürlüğünün bulunduğunu düşünenlerse Türkiye genelindeki oranın farklı olarak altında.

Türkiye'de insanlar düşüncelerini özgür bir şekilde ifade edebiliyor.

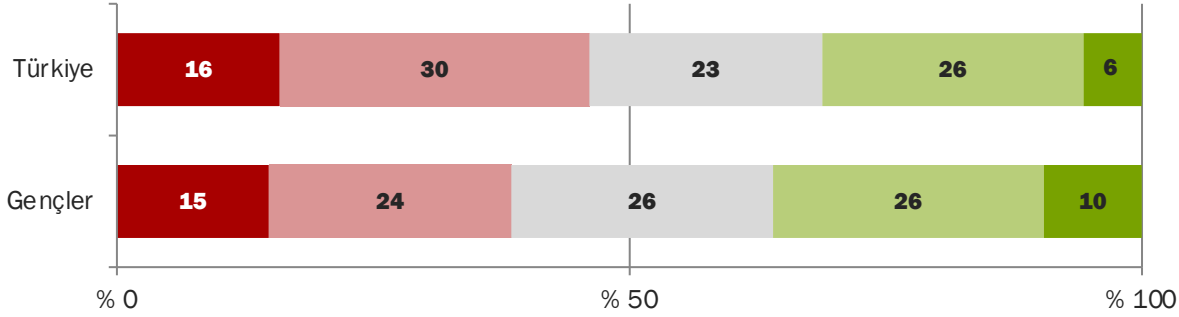
- Hayat tarzını Modern olarak tanımlayan kişilerin yüzde 70'i -yarısı çok güçlü bir şekilde olmak üzere- Türkiye'de ifade özgürlüğünün yeterli olmadığı görüşünde.
- Ülkede ifade özgürlüğü olduğunu düşünen gençlerin oranı hayat tarzı muhafazakârlaştıkça artıyor.

Gelecek / Bireysel Hayat

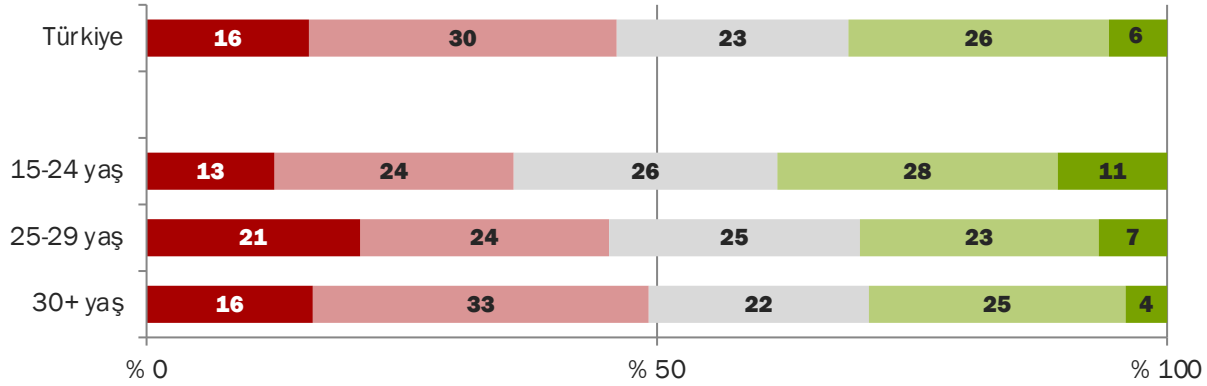
Gelecekte şu ankinden daha iyi şartlarda yaşayacağımı düşünüyorum.

■ Kesinlikle katılmıyorum ■ Katılmıyorum ■ Ne katılıyorum ne katılmıyorum ■ Katılıyorum ■ Kesinlikle katılıyorum

- Türkiye geneline göre gençler kendi gelecekleri hakkında biraz daha umutlu.
- Yine de gelecekteki yaşantıları hakkında iyimser görüşlere sahip gençlerin oranı karamsar görüşlere sahip olan gençlerinkinin gerisinde.

Gelecekte şu ankinden daha iyi şartlarda yaşayacağımı düşünüyorum.

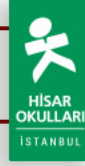

■ Kesinlikle katılmıyorum ■ Katılmıyorum ■ Ne katılıyorum ne katılmıyorum ■ Katılıyorum ■ Kesinlikle katılıyorum

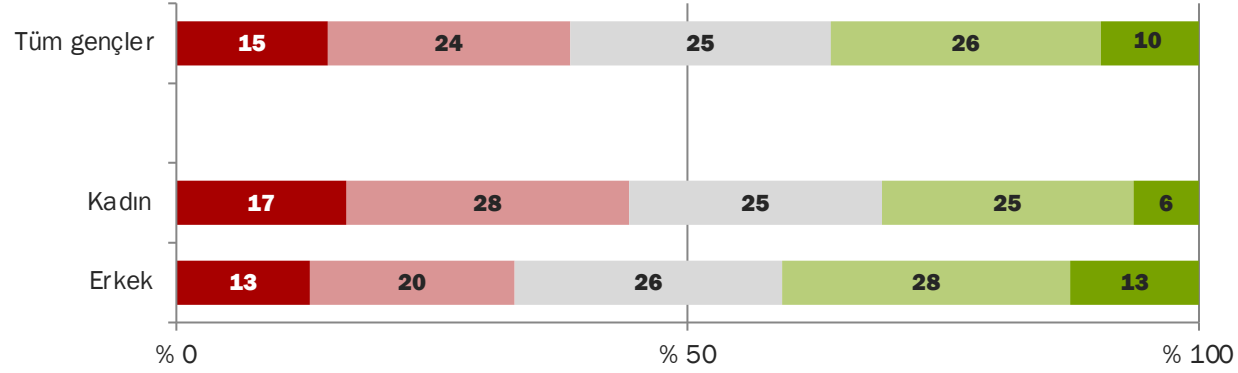
- Gençler içinde yaşlar arttıkça gelecekle ilgili karamsarlık oranı da artıyor. En umutlu yaş grubu 15-24 yaş arasında olanlar. Bunun olası nedenlerinden biri bu gençlerin önemli bir kısmının eğitimde olması ve kariyer, iş ve sosyal hayatlarına dair beklentilerini gerçekleştirme hayallerinin taze olması.

Gelecek / Bireysel Hayat

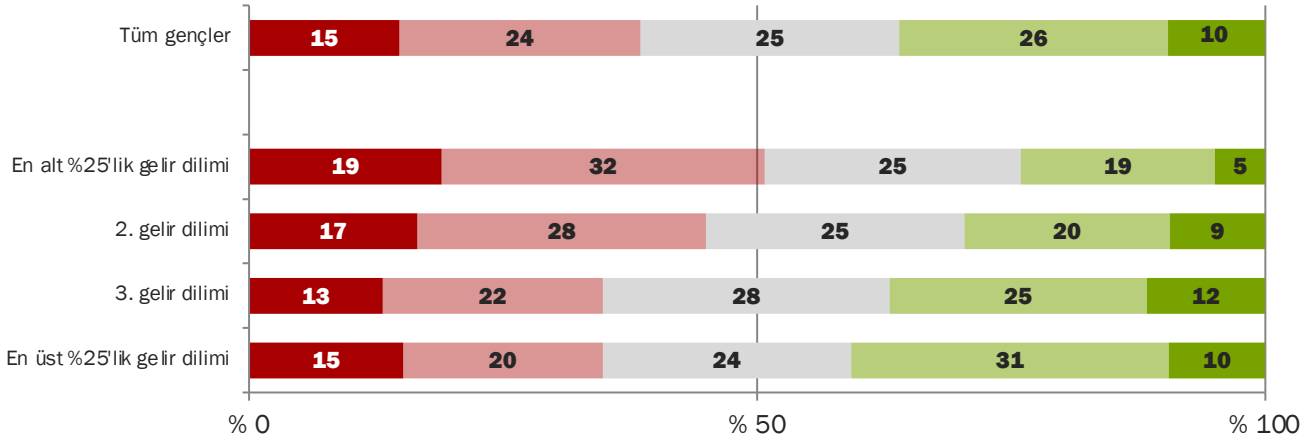
Gelecekte şu ankinden daha iyi şartlarda yaşayacağımı düşünüyorum.

■ Kesinlikle katılmıyorum ■ Katılmıyorum ■ Ne katılıyorum ne katılmıyorum ■ Katılıyorum ■ Kesinlikle katılıyorum

- Gelecekteki yaşamları hakkında genç kadınlar genç erkeklere göre daha kötümser.
- Bunun bir nedeni toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine bağlı olarak kadınların daha düşük imkan ve "yaşam şansları"na sahip olduğuna inanmaları olabilir.

Gelecekte şu ankinden daha iyi şartlarda yaşayacağımı düşünüyorum.

■ Kesinlikle katılmıyorum ■ Katılmıyorum ■ Ne katılıyorum ne katılmıyorum ■ Katılıyorum ■ Kesinlikle katılıyorum

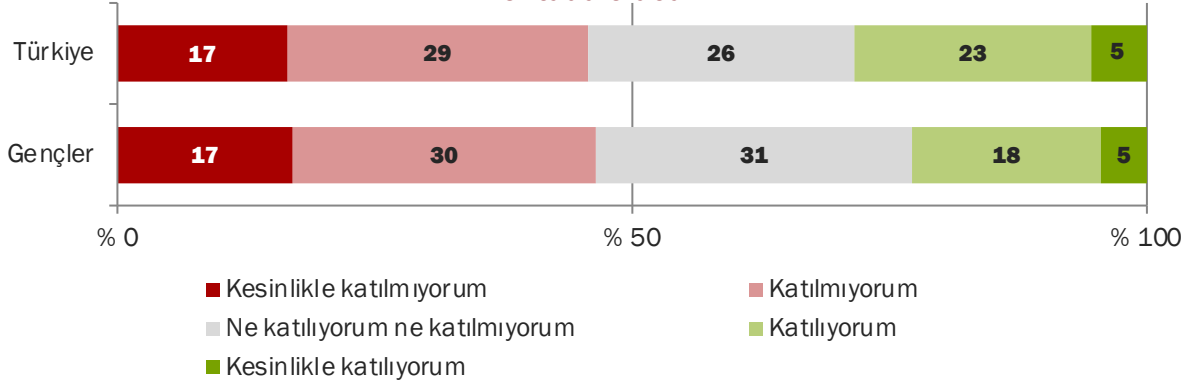
- Gelir seviyesinin, gençlerin gelecekteki yaşantılarına dair algılarını şekillendiren bir etken olduğu anlaşılıyor.
- En alt gelir dilimindeki gençlerin yarısı gelecekte bugünkünden daha iyi şartlara sahip olmayacağını düşünürken en üst gelir grubunda bu oran 3'te 1'e düşüyor.

Gelecek / Cumhuriyet'in 2. Yüzyılı

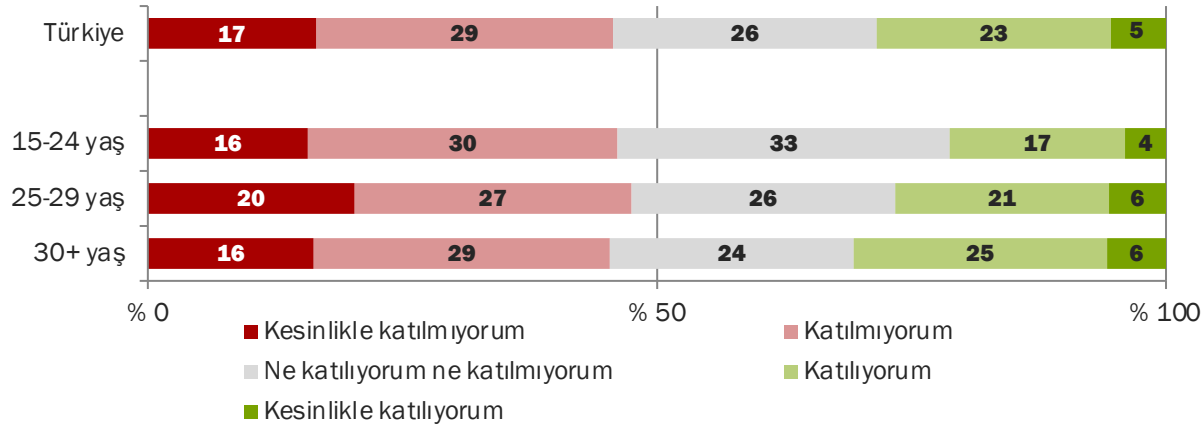

2023'ten sonra yani Cumhuriyet'in 2. yüzyılında Türkiye ekonomisi, demokrasi, sağlık ve eğitim gibi temel alanlarda çok daha iyi noktada olacak

- Cumhuriyetin 2. yüzyılında Türkiye'nin daha iyi bir durumda olacağını düşünenlerin oranı yüzde 28. Toplumun yüzde 46'sıysa bu görüşe katılmıyor.
- Ülkenin 2. yüzyılda daha iyi bir yerde olacağını düşünen gençlerin oranı yüzde 23. Ülkenin geleceğine dair karamsar görüşte olan gençlerin oranı Türkiye geneliyle neredeyse aynı oranda.

2023'ten sonra yani Cumhuriyet'in 2. yüzyılında Türkiye ekonomisi, demokrasi, sağlık ve eğitim gibi temel alanlarda çok daha iyi noktada olacak

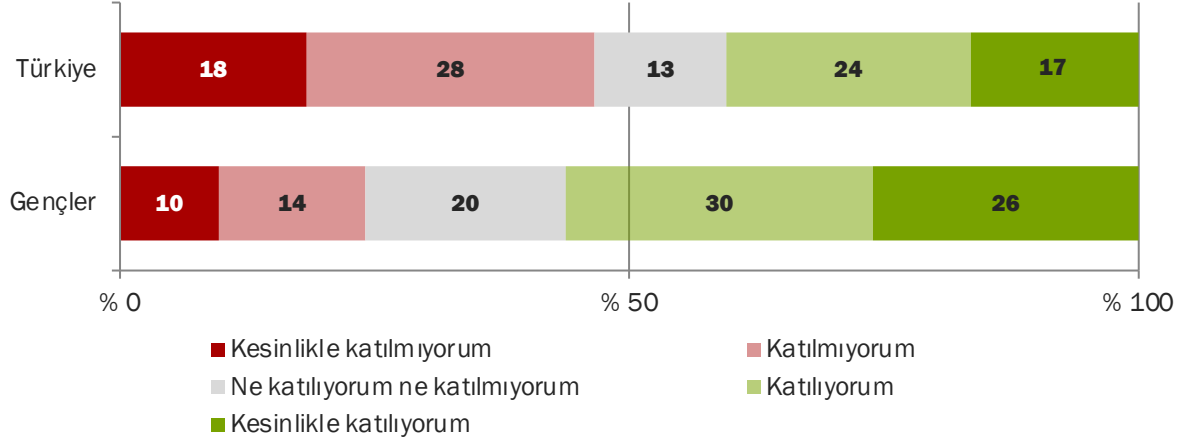
- Gençler arasında yaş arttıkça ülkenin geleceğine dair umutlu olma hali artıyor. Bireysel hayata dair umutlanma durumu bunun tam tersiydi. 15-24 yaş grubunun yüzde 21'i, 25-29 yaş grubunun yüzde 27'si toplumsal hayatın geleceği hakkında iyimser düşüncelere sahip.

Yurtdışında Yaşamak

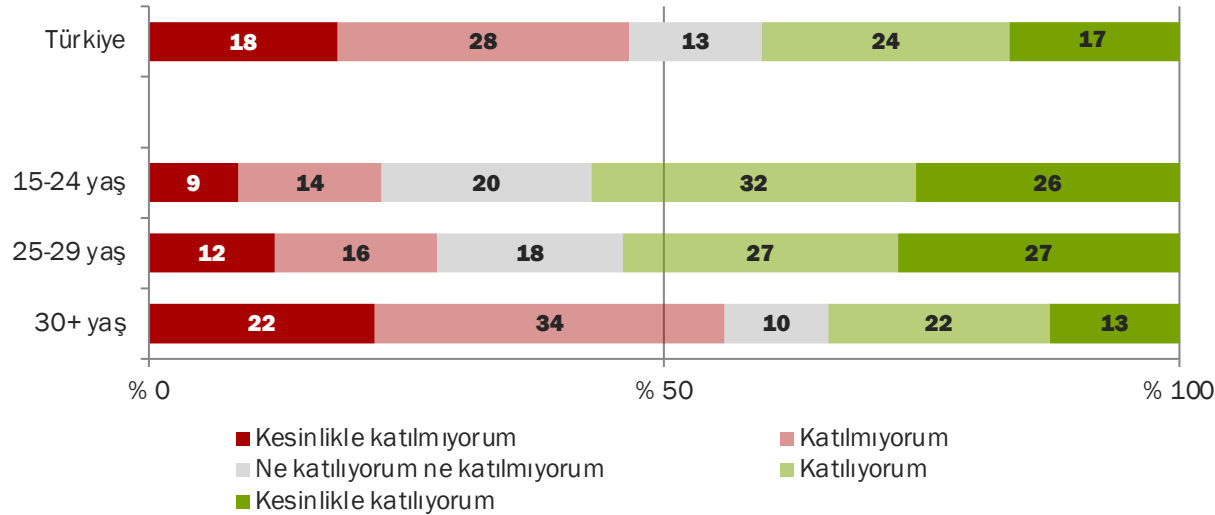

İmkanım olsa Türkiye dışında bir ülkede yaşamak isterim.

- Gençlerin yüzde 56'sı yani yarısından fazlası imkânı olsa başka bir ülkede yaşamak istiyor.
- Böyle düşünmeyenlerin oranı sadece yüzde 24.

İmkanım olsa Türkiye dışında bir ülkede yaşamak isterim.

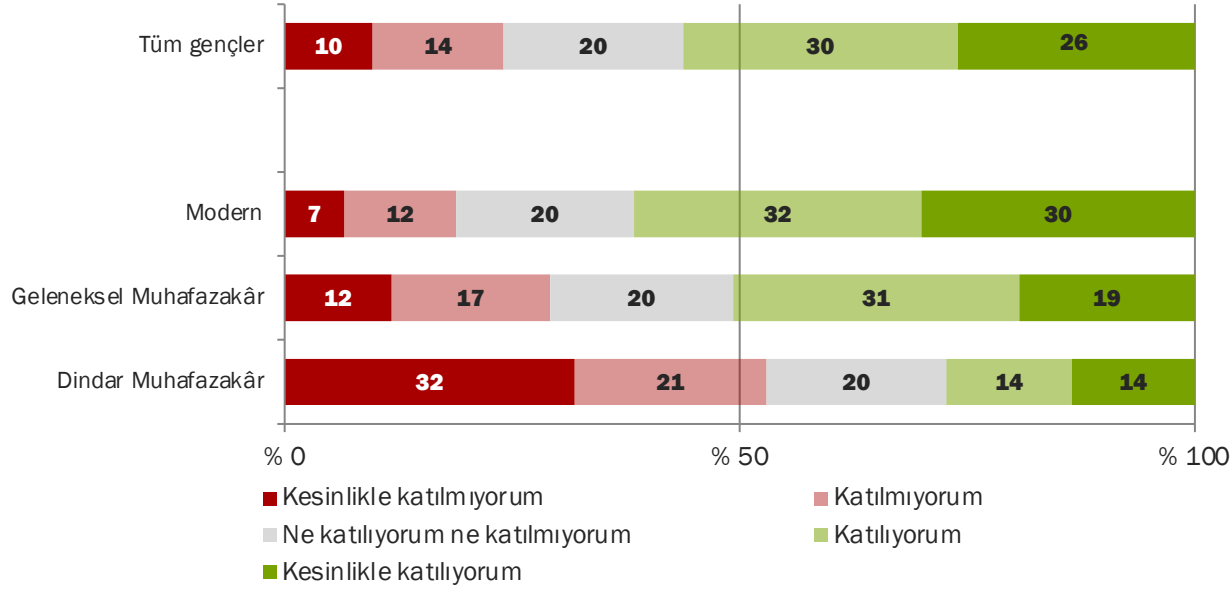
- 15-24 yaş aralığındaki gençlerin neredeyse yüzde 60'ı yurtdışında yaşamak istiyor.
- 25-29 yaş aralığındaki gençler arasında yurtdışında yaşamak isteyenlerin oranı az bir puan farkıyla düşse de hâlâ yarından fazla.

Yurtdışında Yaşamak

İmkanım olsa Türkiye dışında bir ülkede yaşamak isterim.

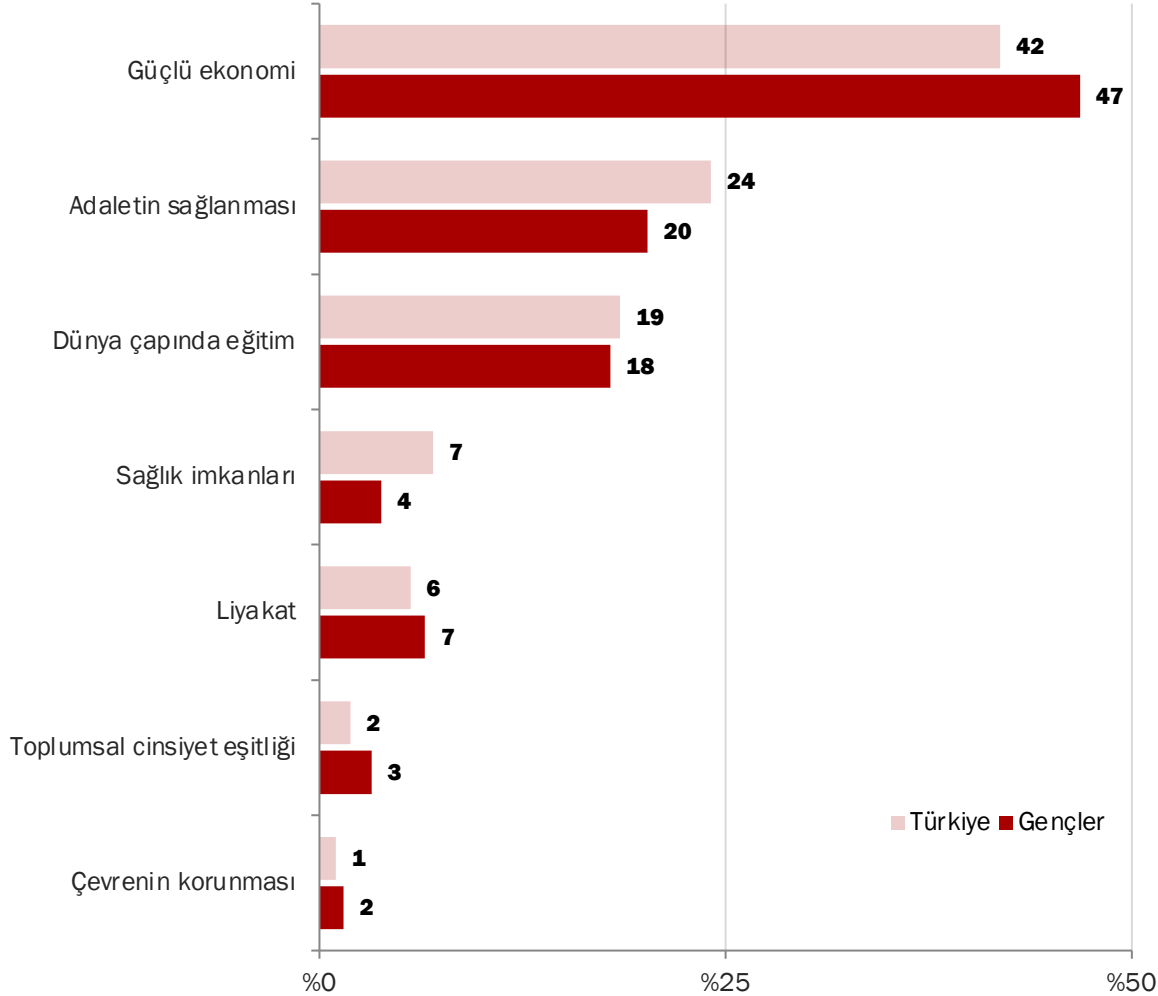
- Hayat tarzını Modern olarak tarif edenlerin yüzde 62'si "imkanım olsa yurtdışında yaşarım" derken bu oran Dindar Muhafazakârlarda yüzde 28'e geriliyor.

Gelecek / Cumhuriyet'in 2. Yüzyılı

2023'ten sonra yani Cumhuriyet'in 2. yüzyılında en çok neye önem verilmeli?

- Yaklaşık her 2 gençten 1'i Cumhuriyet'in 2. Yüzyılında en çok "güçlü ekonomiye önem verilmeli" diyor.
- Cumhuriyetin 2. yüzyılında en çok önem verilmesi gereken şeyi sorduğumuzda "güçlü ekonomi" öne çıkıyor. Bu yanıtın bu kadar yüksek oranda söylenmesinin nedeni mevcut ekonomik koşullar olabilir.
- En çok verilen ikinci cevap ise "adaletin sağlanması", devamındaysa "dünya çapında eğitim" cevabı geliyor.
- "Toplumsal cinsiyet eşitliği" ve "çevrenin korunması" cevaplarındaki düşük oranlar güncel meselelerin öncelikleri belirliyor oluşuyla açıklanabilir.

KONDA Araştırma ve Danışmanlık

Yıldız Mah. Şair Naifi Sok. No: 2 Beşiktaş / İstanbul
bilgi@konda.com.tr
+90 212 275 17 66

